

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	1(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

Rapport om solvens och finansiell ställning

Länsförsäkringar Gävleborg

2017-05-16

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	2(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Öden, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

Sammanfattning

Verksamhet och resultat

Länsförsäkringar Gävleborg (bolaget) är ett ömsesidigt försäkringsbolag vilket innebär att bolaget ägs av försäkringstagarna. Bolaget erbjuder och förmedlar ett brett utbud av liv-, hälsa-, och djurförsäkringar samt bank- och fondtjänster.

Ett kundägt företag behöver vara lönsamt och finansiellt starkt över tid. Det har inga ägare att be om pengar i sämre tider. Men det har å andra sidan förmånen att kunna planera långsiktigt och förhåller sig inte till en mer ryckig kvartalsekonomi.

Bolagets resultat förbättrades väsentligt under 2016 främst inom finansförvaltningen.

Försäkringsrörelsen utvecklades positivt inom ett flertal områden men skadekostnaden ökade mer än premierna under 2016 och det försäkringstekniska resultatet blev +7 570 tkr. Totalavkastningen inom finansförvaltningen uppgick till 6,4 procent.

Företagsstyrningssystemet

Länsförsäkringar Gävleborgs företagsstyrningssystem syftar till att säkerställa en effektiv och ändamålsenlig styrning och ledning av bolaget och uppfyllnad av dess uppdrag och mål inom ramen för beslutad risktolerans och uppsatta regelverk. Väsentliga komponenter inom systemet är; lämplig organisation med väl definierade ansvar och roller, information och rapportering av hög kvalitet samt lämpliga arbetsprocesser. Att företagsstyrningssystemet är lämpligt följs upp och utvärderas löpande.

Riskprofil

Den verksamhet som Länsförsäkringar Gävleborg bedriver i form försäkringsverksamhet och placeringsverksamhet medför risker och osäkerhet. För att hantera riskerna har bolaget utarbetat ett riskhanteringssystem samt integrerat riskhanteringen som en del av bolagets övergripande företagsstyrning. Följande karakteriserar bolagets risktagande:

- Bedriver egen tillståndspliktig verksamhet inom skadeförsäkring.
- Bedriver förmedlad affär åt Länsförsäkringar Fondliv, Länsförsäkringar Liv samt Länsförsäkringar Bank.
- Verksamheten riktar sig såväl mot privatpersoner som mot företag. Prioriterade målgrupper inom företagssegmentet är små och medelstora företag.
- De risker som tas inom skadeförsäkring återförsäkras i relativt hög utsträckning.
- Återförsäkringslösningar hanteras av det gemensamägda servicebolaget, Länsförsäkringar AB.
- Osäkerheten förknippad med kapitalförvaltningen (marknadsrisken) är en betydande del av den totala risken. Aktierisken är den enskilt största risken.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	3(57)
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast	Styrelsen		2017-05-16	1.0

- En stor del av aktierisken och koncentrationsrisken består av Länsförsäkringar AB aktier vilket är att betrakta som en strategisk placering.
- Verksamheten bedrivs i Gävleborgs län i Sverige.

Värdering för solvensändamål

Länsförsäkringar Gävleborg värderar tillgångar och skulder i den finansiella redovisningen enligt IFRS. Tillgångar och skulder ska omvärderas i de fall Solvens II-regelverket föreskriver andra värderingsregler än IFRS.

De försäkringstekniska avsättningarna (FTA) täcker kostnader för inträffade skador, ersättningsreserv, kostnaden för att reglera dessa skador, skadebehandlingsreserv samt kostnader för framtida skador och övriga kostnader för ingångna avtal, premiereserv. Värdet beräknas som summan av bästa skattning och en riskmarginal.

Finansering (Kapitalhantering)

Kapitalplanering genomförs en gång per år och är integrerad med affärsplaneringen. Storleken på kapitalbehovet och tillgången på kapital analyseras där målet är att säkerställa att kapitalbasen är tillräcklig för att bära de risker som följer av realiserandet av affärsplanen. Kapitalbasen i Länsförsäkringar Gävleborg består endast av primärkapital nivå 1 och tillåts därför i sin helhet täcka solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav. Bolaget använder Standardformeln för beräkning av solvenskapitalkravet.

Materiella förändringar under 2016

Bolaget har under året avvecklat sitt innehav i det helägda dotterbolaget Mäklartorget i Hälsingland AB, org.nr 556412-0177. Bolaget såldes per 15 maj 2016.

Från och med 1 januari har nya Sjuk- och Olycksfallsförsäkring för vuxna tecknats i Länsförsäkringar Gävleborg istället för Länsförsäkringar Sak AB. Förnyelserätten för befintligt bestånd överläts per 1 januari 2017. Transaktionen har bokförts som immateriell tillgång och skrivs av utifrån kontraktens beräknade duration, varför beloppet inte bedöms som materiellt.

Bolaget har under året ökat andelen aktier i placeringsportföljen i syfte att höja den förväntade avkastningen. Det utökade aktieinnehavet har även bidragit till att öka diversifieringen i portföljen genom riskspridningen mellan olika länder.

Bolaget har under året avyttrat sina innehav i aktieindexobligationer bland annat på grund av den begränsade likviditeten i denna typ av produkt.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	4(57)
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Öden, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast	Styrelsen		2017-05-16	1.0

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	2
Materiella förändringar under 2016.....	3
A. Verksamhet och resultat.....	7
A.1 Verksamhet.....	7
A.1.1 Om Länsförsäkringar Gävleborg.....	7
A.2 Försäkringsresultat	9
A.3 Investeringsresultat.....	10
A.3.1 Investeringsresultat under rapporteringsperioden.....	10
A.4 Resultat från förmedlad affär.....	11
B. Företagsstyrningssystemet	12
B.1 Allmän information om företagsstyrningssystemet	12
B.1.1 Strukturen hos förvaltnings- och ledningsorganen.....	12
B.1.2 Företagsstyrningssystemets lämplighet	13
B.1.3 Ersättningsprinciper.....	15
B.2 Lämplighetskrav	15
B.3 Riskhanteringssystemet inkl. egen risk- och solvensbedömning.....	15
B.3.1 Beskrivning av riskhanteringssystemet	16
B.3.2 Information om den egna risk- och solvensbedömningen	19
B.4 Internkontrollsystem	20
B.5 Internrevisionsfunktion.....	21
B.6 Aktuarielfunktion.....	22
B.7 Uppdragsavtal	23
C. Riskprofil.....	23
C.1 Teckningsrisk.....	25
C.1.1 Riskexponering.....	26
C.1.2 Riskkoncentration.....	27
C.1.3 Riskreduceringstekniker.....	27
C.1.4 Riskkänslighet	27
C.2 Marknadsrisk	27
C.2.1 Riskexponering	27

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	5(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Maria Bast, Torbjörn Öden, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen		2017-05-16 1.0

C.2.2 Riskkoncentration	28
C.2.3 Riskreduceringstekniker	29
C.2.4 Riskkänslighet.....	29
C.3 Kreditrisk	30
C.3.1 Riskexponering	30
C.3.2 Riskkoncentration	31
C.3.3 Riskreduceringstekniker	32
C.3.4 Riskkänslighet.....	33
C.4 Likviditetsrisk	33
C.4.1 Riskexponering	33
C.4.2 Riskkoncentration	33
C.4.3 Riskreduceringstekniker	33
C.4.4 Riskkänslighet.....	33
C.5 Operativ risk	34
C.5.1 Riskexponering	34
C.5.2 Riskkoncentration	34
C.5.3 Riskreduceringstekniker	35
C.5.4 Riskkänslighet.....	35
C.6 Övriga materiella risker	35
C.6.1 Riskexponering	35
C.6.2 Riskkoncentration	36
C.6.3 Riskreduceringstekniker	36
C.6.4 Riskkänslighet.....	36
D. Värdering för solvensändamål.....	37
D.1 Tillgångar	37
D.1.1 Värderingen i samband med solvensberäkningen	37
D.1.2 Värderingsprinciper i solvensberäkningen för olika tillgångsklasser.....	39
D.2 Försäkringstekniska avsättningar	42
D.2.1 Värderingen av försäkringstekniska avsättningar för olika affärsgränar	42
D.2.2 Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen	48
D.2.3 Övrig information om försäkringstekniska avsättningar	49
D.3 Andra skulder	50

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	6(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

D.4 Alternativa värderingsmetoder	51
D.4.1 Innehav av LFAB-aktier.....	51
D.4.2 Länsförsäkringar Gävleborgs Fastighets AB.....	51
E. Finansiering.....	52
E.1 Kapitalbas	52
E.1.1 Mål och principer för kapitalbasen.....	52
E.1.2 Skillnader mellan tillgångar minus skulder i solvensbalansräkningen och eget kapital i den finansiella redovisningen.....	53
A. Förklaringsposter eget kapital enligt bokslut och kapitalbas (tkr).....	53
E.1.3 Struktur, värde och kvalitet på primär- och tilläggskapital	53
E.1.4 Övrig information om kapitalbasen	54
E.2 Solvens- och minimikapitalkrav	55
E.1.2 Allmän information om Gävleborgs solvens- och minimikapitalkrav	55
E.2.2 Utveckling av solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet	56
E.3 Användning av undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet	56
E.4 Skillnader mellan Standardformeln och använda interna modeller	56
E.5 Överträdelse av minimikapitalkravet och solvenskapitalkravet.....	56
E.6 Övrig information	56
1. Bilagor QRT-blanketter.....	57

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	7(57)
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast	Styrelsen		2017-05-16	1.0

A. Verksamhet och resultat

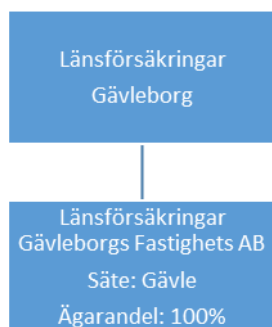
A.1 Verksamhet

Länsförsäkringar Gävleborg är ett kundägt bolag med verksamhet i Gävleborgs län. Verksamheten omfattar sak- och livförsäkring, bank- och fondtjänster samt fastighetsförmedling. Liv-, bank- och fondverksamheten bedrivs enligt avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. Fastighetsförmedling bedrivs under varumärket Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB och upplåts på franchisebasis till fastighetsmäklare. Bolaget är även delaktigt i olika gemensamma återförsäkringsaffärer inom länsförsäkringsgruppen.

A.1.1 Om Länsförsäkringar Gävleborg

Ägarstyrning och operativ organisation

Länsförsäkringar Gävleborg (bolaget) är ett ömsesidigt försäkringsbolag. Det innebär att bolaget ägs av försäkringstagarna. Ägarnas inflytande utövas av minst 40 fullmäktigeledamöter, valda av försäkringstagarna. Bolagsstämman utser bolagets styrelse som för närvarande består av 7 ledamöter. Utöver dessa ingår två personalrepresentanter och verkställande direktör (VD) i styrelsen. Bolagets verksamhetsområde är Gävleborgs län. Länsförsäkringar Gävleborg är ett av Länsförsäkringsgruppens 23 ömsesidigt ägda länsbolag, vilka samverkar genom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB (LFAB). Länsförsäkringar Gävleborg har ett helägt dotterbolag som förvaltar bolagets kontorsfastighet i Gävle. Bolaget har under året avvecklat sitt innehav i det helägda dotterbolaget Mäklartorget i Hälsingland AB, org.nr 556412-0177. Bolaget såldes per 15 maj 2016.

Figur A1: Länsförsäkringar Gävleborgs dotterbolag per 31 december 2016

Extern revisor och finansiell tillsyn

Bolaget står under tillsyn av Finansinspektionen, <http://www.fi.se>. Bolagets revisor är Gunilla Wernelind, auktoriserad revisor KPMG AB, <https://home.kpmg.com>.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	8(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen		2017-05-16 1.0

Betydande affärshändelser under rapporteringsperioden

Resultatet förbättrades väsentligt främst inom finansförvaltningen. Försäkringsrörelsen hade en totalkostnadsprocent på 104 procent och finansförvaltningen en totalavkastning på 6,4 procent.

Försäkringsrörelsen har utvecklats positivt inom ett flertal områden. Premieinkomsten för egen räkning ökade med 3,6 procent. Skadekostnaderna för egen räkning ökade dock med 30 procent. Antalet skador ökar fortsatt främst inom motorförsäkring, men vi har haft en mindre andel så kallade storskador. Få skador har varit av den storleken att återförsäkringsskyddet trätt in. Resultatet i finansförvaltningen blev bättre än förväntat då avkastningen under året blev 6,4 procent.

Bankverksamheten har utvecklats mycket positivt vad gäller affärsvolym såväl som antalet nya kunder. Resultatet i den lokala bankaffären förbättrades något. Försäljningen av liv- och pensionsprodukter påverkas fortfarande av att Länsförsäkringar Liv AB stängts för nyteckning. En stark marknadsförändring pågår i och med att bolaget verkar på en marknad med mer och mer fri flytträtt av pensionskapital. Denna förändring medför att bolaget måste ändra beteendet i försäljningsverksamheten genom större fokus på kundvård, nyförsäljning av tjänstepensionslösningar och inflytt av pensionskapital.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	9(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

A.2 Försäkringsresultat

<i>Försäkringsresultat: Inkomster och utgifter per affärsgren</i>	<i>Försäkringsresultat resultat 2016</i>	<i>Premieintäkter (efteravgiven återförsäkring)</i>	<i>Totala kostnader (netto)</i>
Skadeförsäkringsförpliktelser			
Försäkring avseende inkomstskydd	-964	13 770	-14 734
Ansvarsförsäkring för motorfordon	15 098	81 394	-66 296
Övrig motorfordonsförsäkring	-11 708	127 705	-139 413
Försäkring mot brand och annan skada på egendom	6 001	225 160	-219 159
Totalt försäkringsresultat skadeförsäkringsförpliktelser	8 427	448 029	-439 602
Icke-proportionella skadeförsäkringsförpliktelser			
Icke-proportionell sjukåterförsäkring	7 277	1 146	6 131
Icke-proportionell olycksfallsåterförsäkring	-9 686	6 862	-16 548
Icke-proportionell egendomsförsäkring	10 361	12 237	-1 876
Totalt försäkringsresultat icke proportionella skadeåterförsäkringsförpliktelser	7 952	20 245	-12 293
Livförsäkringsförpliktelser			
Livräntor som härrör från skadeförsäkringsavtal och som avser andra försäkringsförpliktelser än sjukförsäkringsförpliktelser	-7 391		-7 391
Totalt försäkringsresultat livförsäkringsförpliktelser	-7 391	0	-7 391
Livförsäkringsförpliktelser			
Livåterförsäkring	-1 418		-1 418
Totalt försäkringsresultat livförsäkringsförpliktelser	-1 418	0	-1 418
Totalt försäkringsresultat	7 570	468 274	-460 704

Tabell A2(1): Försäkringsresultat per affärsgren 31 december 2016, i tkr.

Bolaget Länsförsäkringar Gävleborg är enbart verksamt i Sverige. Bolaget har under året såväl tappat som tagit marknadsandelar inom olika segment. Premieintäkt efter avgiven återförsäkring ökade med 16 076 tkr och totala kostnader ökade med 98 422 tkr jämfört med föregående år. Ökat antal skador främst relaterade till motorförsäkring samt ränteförändringseffekter och metodförändringar i våra reserver bidrar till de ökade kostnaderna. Få skador har varit av den storleken att återförsäkringsskyddet trätt in. Driftskostnaderna ökade under året då bolaget påbörjat en målmedveten investering i marknadskommunikation och hållbarhet.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	10(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

A.3 Investeringsresultat

A.3.1 Investeringsresultat under rapporteringsperioden

Investeringsresultat per tillgångsslag (tkr)	Realiserade vinster / förluster	Orealiserade vinster / förluster	Ränteintäkter
Aktier och andelar	9 068	92 831	0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-1 374	14 004	1 190
Övriga fordringar	0	13	1 435
Strukturerade produkter	3 283	0	0
Summa	10 977	106 848	2 625

Tabell A.3(1): Inkomster och utgifter per tillgångsslag 31 december 2016.

Resultatet i finansförvaltningen blev högre än förväntat då bolaget under året har haft en gynnsam tillgångsfördelning. Största delen av investeringsresultatet kommer ifrån värdeuppgång på aktier i svenska och globala bolag. Avkastningen för totala portföljen blev 6,4 procent.

Vinster och förluster som påverkar eget kapital

Rapport över förändringar i eget kapital för moderbolaget	Övrigt eget kapital	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt kapital
Ingående balans 160101	13 005	473 437	41 034	527 476
Vinstdisposition		41 034	-41 034	0
Årets resultat			54 967	54 967
Utgående balans 161231	13 005	514 471	54 967	582 443

Tabell A3(2): Vinster och förluster som påverkar eget kapital per 31 december 2016

Alla vinster och förluster i Länsförsäkringar Gävleborg redovisas i årets resultat och påverkar på så sätt det egna kapitalet. Bolaget har inget övrigt totalresultat.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	11(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

Investeringar i värdepapperisering

Bolaget har inga investeringar i värdepapperiserade tillgångar.

A.4 Resultat från förmedlad affär

Bolaget erbjuder och förmedlar ett brett utbud av liv-, hälsa-, och djurförsäkringar samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta.

Intäkter och kostnader från övrig verksamhet	2016
Övriga intäkter	70 486
Övriga kostnader	-79 149
Summa	-8 663

Tabell A4(1): Intäkter och kostnader från förmedlad affär per 31 december 2016

Bankverksamheten har utvecklats mycket positivt vad gäller såväl affärsvolym som antalet nya kunder. Resultatet i den lokala bankaffären förbättrades något. Kreditförlusterna är på en mycket låg nivå. Försäljningen av liv- och pensionsprodukter påverkas fortfarande av att Länsförsäkringar Liv AB stängts för nyteckning.

Leasingavtal

Länsförsäkringar Gävleborg har operationella leasingavtal på företagsbilar och hyresavtal, beloppet som belastat driftskostnaderna under 2016 är 10 880 tkr.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	12(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Öden, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

B. Företagsstyrningssystemet

B.1 Allmän information om företagsstyrningssystemet

Länsförsäkringar Gävleborgs företagsstyrningssystem syftar till att säkerställa en effektiv och ändamålsenlig styrning och ledning av bolaget och uppfyllnad av dess uppdrag och mål inom ramen för beslutad risktolerans och uppsatta regelverk.

B.1.1 Strukturen hos förvaltnings- och ledningsorganen

Styrelsen

Styrelsen har det övergripande ansvaret för bolagets organisation och förvaltning av bolagets angelägenheter. I detta innefattas:

- Handlägga och fatta beslut i frågor av väsentlig betydelse och av övergripande natur rörande bolagets verksamhet.
- Utse, entlediga och utvärdera VD.
- Upprätthållande av ett ändamålsenligt företagsstyrningssystem och riskhanteringssystem inklusive fastställande och godkännande av styrande dokument samt kontinuitetsplanering.
- Fastställa en ändamålsenlig operativ organisation för bolaget, verksamhetens mål och strategier samt se till att det finns effektiva system för intern kontroll och riskhantering.
- Upprätthållande av den interna styrningen och kontrollen inklusive förvaltningsmetoder samt rapporteringsrutiner.
- Säkerställa uppfyllnad av lämplighetskrav inom styrelsen samt bolagets nyckelfunktioner.
- Säkerställa genomförande av ERSA (Egen risk- och solvensanalys).
- Säkerställa att utlagd verksamhet sker förenligt med gällande regelverk.
- Ansvara för bolagets ersättningssystem.
- Tillsättande av utskott.
- Kontinuerligt hålla sig underrättad om bolagets utveckling för att fortlöpande kunna bedöma bolagets ekonomiska situation och finansiella ställning.
- Regelbundet behandla och utvärdera bolagets riskutveckling och riskhantering.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	13(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen		2017-05-16 1.0

Bolagets styrelse och VD ska även säkerställa ett effektivt flöde av information inom bolaget samt att information från riskhanteringssystemet löpande beaktas i bolagets beslutsprocesser.

Utskott som stödjer styrelsen

Revisionsutskottet är ett utskott till bolagets styrelse vars ledamöter är oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Utskottet har utsetts av styrelsen i syfte att bereda revisionsfrågor och för att kvalitetssäkra bolagets interna styrning och kontroll vad gäller finansiell rapportering, riskhantering och riskhanteringsfunktionen, regelefterlevnad och övrig intern styrning enligt vad som följer av aktiebolagslagen (2005:551) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 537/2014. Utskottet granskar och bereder riskrapporten i syfte att säkerställa dess ändamålsenlighet och omfattning, därutöver bidrar utskottet till ERSÄ bland annat genom att stödja i framtagande av scenarier och stresstester.

Nyckelfunktioner

Nedan följer en kort beskrivning av nyckelfunktionerna internrevision, compliance, riskhanteringsfunktionen och aktuarie:

- Internrevisionsfunktionen är en funktion för oberoende granskning som är direkt underställd styrelsen. För detaljer se kapitel B.5.
- Compliancefunktionens övergripande mål är att säkerställa att affärsverksamheten (första försvarslinjen) bedrivs i enlighet med externa och interna regelverk. För detaljer, se kapitel B.4.
- Riskhanteringsfunktionens övergripande mål är att ge en allsidig och saklig bild av bolagets risker och analysera utvecklingen av riskerna samt agera rådgivare till VD och styrelse i riskhanteringsfrågor. För detaljer, se kapitel B.3.1.
- Aktuariefunktionen ska samordna och svara för kvaliteten i beräkningen av försäkrings-tekniska avsättningar. Aktuariefunktionen ska även bidra till riskhanteringssystemet, främst genom att övervaka arbetet med aktuariernas bidrag till relevanta delar av riskberäkningarna. Aktuariefunktionen ska också yttra sig över policyn för tecknande av försäkringar och lämpligheten av återförsäkringslösningarna.

B.1.2 Företagsstyrningssystemets lämplighet

Länsförsäkringar Gävleborg är ett ömsesidigt ägt bolag, vars ändamål och uppdrag är att främja försäkringstagarnas (ägarnas) ekonomiska intressen genom att erbjuda enkla och konkurrenskraftiga bank- och försäkringslösningar som möter kundernas behov av ekonomisk trygghet. För att erbjuda ett komplett försäkringsutbud erbjuder Länsförsäkringar Gävleborg både egna produkter samt förmedlar produkter åt Länsförsäkringar AB (LFAB) och dess dotterbolag.

Bolaget strävar efter att realisera målen om tillväxt med lönsamhet inom samtliga affärer, de mest nöjda kunderna inom bank och försäkring samt ökad helkundsandel inom ramen för bolagets riskfilosofi. Riskfilosofin bestäms genom att bolaget på ett strukturerat och disciplinerat sätt arbetar med riskhantering för att fatta medvetna beslut, understödja strategiska mål samt undvika förluster.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	14(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

Verksamhetsgenomgångar avseende intern styrning och kontroll genomförs årligen för att bevaka och vidareutveckla väsentliga komponenter i den interna styrningen och kontrollen.

I samband med ERSA-processen utvärderas även bolagets riskhanteringssystem i sin helhet. Utvärderingen bedömer lämpligheten och effektiviteten i de processer, system och kontroller som finns inom bolaget för att hantera och kontrollera bolagets riskexponering. Styrelsen ansvarar för utvärderingen.

Syftet med Länsförsäkringar Gävleborgs riskbaserade verksamhetsstyrning är att understödja verksamheten och dess mål genom att på ett effektivt sätt hantera och ta hänsyn till risk. Riskbaserad styrning utförs i verksamheten genom:

- Att affärsplanering och affärsrättsliga beslut tar höjd för identifierade risker och framtida händelser med potentiell inverkan på bolagets möjlighet att uppfylla sina mål
- Löpande styrning, hantering och rapportering av risker samt det kapitalkrav som riskerna innebär.
- Egen risk och solvens analys (ERSA) som är integrerad med bolagets kapitalplanering och som har sin utgångspunkt i bolagets affärsplan.

För att säkerställa att hänsyn till risker tas i affärsbeslut genomförs riskanalyser i samband med strategiskt viktiga beslut.

Efterlevnad av aktsamhetsprincipen inom placeringsverksamheten

Länsförsäkringar Gävleborgs kapitalförvaltning styrs av bolagets Policy för kapitalförvaltningen och av bolagets Placeringsriktlinjer. Syftet med dessa är bland annat att säkerställa aktsamhet i kapitalförvaltningen. Bolaget uppfyller aktsamhetsprincipen enligt följande:

- Bolaget investerar i tillgångar och instrument vars risker bolaget bedömer sig kunna identifiera, mäta, övervaka, kontrollera och rapportera. Vid investering i nya tillgångsslag görs en bedömning av huruvida bolaget besitter den kompetens som krävs för att förvalta och hantera medföljande risker. En bedömning görs även av hur investeringen påverkar den befintliga placeringsportföljen samt om placeringen sätter försäkringstagarnas bästa i fokus.
- Bolaget säkerställer att de tillgångar som täcker minimi- och solvenskapitalkravet (MCR respektive SCR) har rätt säkerhet, kvalitet, likviditet och lönsamhet genom ett placeringsramverk i form av placeringsriktlinjer. Den aktuella placeringsportföljen utvärderas regelbundet för att säkerställa att dess totala marknadsrisk, kombinerat med bolagets övriga risker, ger en kapitalkvot som ryms inom det uppsatta målintervallet.
- Bolaget säkerställer att tillgångar som är avsatta för att täcka försäkringstekniska avsättningar investeras lämpligt genom att ha tydliga limiter. En nedre gräns är även uppsatt för hur stor del av FTA som ska täckas med räntebärande värdepapper. Vidare sker även en kontroll av durationen mellan ränteportföljen och bolagets skuld gentemot försäkringstagarna. Varje månad tas ett förmånsrättsregister fram som kontrollerar att bolagets tillgångar överstiger bolagets försäkringstekniska skulder.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	15(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

B.1.3 Ersättningsprinciper

Länsförsäkringar Gävleborgs Riktlinje för ersättningar styr hur ersättningar till anställda ska fastställas, tillämpas och följas upp. Syftet med riktlinjen är att den ska främja långsiktighet och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande. Vidare beskriver riktlinjen hur ersättningssystemet är uppbyggt samt dess tillämpning och uppföljning.

Anställda inom bolaget ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor för den lokala marknaden i Gävleborg. Ersättningarna ska därigenom vara i nivå med branschen på den geografiska marknad där bolaget är verksamt. Utformning och nivå på ersättningar ska harmoniera med bolagets värderingar, det vill säga vara rimliga, präglade av måttfullhet och väl avvägda, bidra till en god etik och organisationskultur samt präglas av öppenhet och transparens.

B.2 Lämplighetskrav

För att säkerställa att Länsförsäkringar Gävleborg besitter den kunskap och erfarenhet samt anseende och integritet som krävs för att bedriva verksamheten genomförs lämplighetsprövningar. Prövningarna avser kompetens och erfarenhet samt gott anseende hos styrelse, VD, företagsledning samt ansvariga personer inom bolagets nyckelfunktioner.

Internrevision, compliance, riskhanteringsfunktionen och aktuarie är obligatoriska nyckelfunktioner. Med ansvariga för nyckelfunktionen avses den eller de personer som svarar för nyckelfunktionen eller är ersättare för en sådan, det vill säga den person som anses vara den mest centrala företrädaren för den aktuella funktionen. Personen ska vid varje tidpunkt besitta den kompetens och erfarenhet som krävs för verksamhetsområdet samt ha gott anseende och god integritet. Vid utvärdering av lämplighet tas hänsyn till mångfald av kvalifikationer, kunskap och relevant erfarenhet. Om någon av dessa funktioner eller ansvar därinom läggs ut till annan part genomförs lämplighetsprövning av ansvarig inom den utlagda verksamheten.

Avseende styrelse ska lämplighetsprövningen säkerställa styrelsens samlade kompetens och förståelse för marknad, strategi och affärsmodell, riskhanteringssystem och intern styrning och kontroll, finansiell och försäkringsteknisk analys samt regelverk och krav. Lämplighetsprövning utförs årligen, vid bemanningsförändringar eller vid oförutsedda omständigheter som kan påverka efterlevnad av kraven, exempelvis misstanke om brottslighet.

B.3 Riskhanteringssystemet inkl. egen risk- och solvensbedömning

Syftet med Länsförsäkringar Gävleborgs riskbaserade verksamhetsstyrning är att understödja verksamheten och dess mål genom att på ett effektivt sätt hantera och ta hänsyn till risk.

Riskbaserad styrning utförs i verksamheten genom:

- Att affärsplanering och affärsmässiga beslut tar höjd för identifierade risker och framtida händelser med potentiell inverkan på bolagets möjlighet att uppfylla sina mål.
- Löpande styrning, hantering och rapportering av risker samt det kapitalkrav som riskerna innebär.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	16(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

- Egen risk- och solvensanalys (ERSA) som är integrerad med bolagets kapitalplanering och som tar sin utgångspunkt i bolagets affärsplan.

För att säkerställa att risker beaktas i affärsbeslut, genomförs analyser av hur bolagets riskprofil påverkas i samband med strategiskt viktiga beslut.

B.3.1 Beskrivning av riskhanteringssystemet

Riskhanteringssystemet

Bolagets riskhanteringssystem syftar till att ge ledningen, och verksamheten som helhet, en möjlighet att på ett effektivt sätt hantera risker och möjligheter. Riskhanteringen är en naturlig del av verksamheten och det är hela organisationens ansvar att bidra till riskhanteringssystemet. En förutsättning för detta är att riskhanteringssystemet är väl integrerat med systemet för företagsstyrning.

Detaljerade ramar och limiter för hur stora exponeringar bolaget är beredd att ta på sig anges främst i Riktlinje för teckning av försäkring, Riktlinje för EML, Riktlinje för återförsäkring, Riktlinje för försäkringstekniska avsättningar och Placeringsriktlinjer. Bolaget har, utöver sedvanlig rapportering, implementerat s.k. nyckelkontroller för att säkra löpande rapportering och efterlevnad av dessa limiter.

Styrelsen följer genom rapportering från ansvariga för affärsverksamheten, aktuariefunktionen, riskhanteringsfunktionen, compliancefunktionen och funktionen för internrevision upp bolagets risker och tillser att riskhanteringen fungerar väl.

Beräkning av kapitalkrav per riskkategori och analys av riskernas utveckling över tid samt hur riskerna samvarierar genomförs och rapporteras, av riskhanteringsfunktionen, kvartalsvis till styrelsen i form av en intern riskrapport.

Bolagets beslutsprocess ska säkra att vid varje väsentlig förändring analyseras förändringens påverkan på bolagets riskprofil. Eventuella väsentliga förändringar och en analys av dess påverkan på bolagets riskprofil ingår i den kvartalsvisa interna riskrapporten.

En central och årligen återkommande aktivitet, inom ramen för riskhanteringssystemet, är bolagets Egna risk och solvensanalys. Hur arbetet bedrivs beskrivs i bolagets Riktlinje avseende ERSA. Riktlinjen är fastställd av styrelsen. ERSA:n tar utgångspunkt ifrån bolagets riskprofil och en genomgång av bolagets samtliga väsentliga risker. ERSA:n är framåtblickande och innehåller en bedömning av om bolagets kapitalresurser är, och kommer att vara, tillräckliga i förhållande till de risker bolaget ska bära om dess affärsplan realiserar.

Riskstrategi

Länsförsäkringar Gävleborg klassificerar och hanterar riskerna efter i vilken grad de är önskvärda i form av önskade, nödvändiga eller icke önskvärda risker. Önskvärda risker är de risker bolaget medvetet tar i försäkringsaffären och kapitalförvaltningen. Nödvändiga är de risker som inte skapar direkt avkastning, men som inte går att undvika, och icke önskvärda är slutligen de risker som innebär en negativ inverkan på bolagets möjlighet till måluppfyllnad, utan att bidra med ett affärsvärde.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	17(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Öden, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

Kategoriseringen sammanfattas nedan och ger uttryck för bolagets attityd till dess risker. Genom indelningen kan verksamheten agera för rätt riskexponering och för att maximera värdeskapande utan att riskera insolvens.

Klassificering:	Hantering:
Önskvärda risker	Hålls måttlig genom
Försäkringsrisker inom skade-, sjuk- och livförsäkringsrisker inklusive katastrofrisk.	Beslut om åtagande ska följa affärsstrategi och bolagets regelverk. Återförsäkringsskydd används för att begränsa risktagandet i vissa affärer.
Marknadsrisk, såsom aktie-, ränte-, spread- och fastighetsrisk, relaterat till kapitalförvaltningen i syfte att skapa meravkastning.	Eftersträva väldiversifierad portfölj med tillgångar allokerade på olika marknader. Ramarna för exponering uttrycks i en normalportfölj. Aktsamhetsprincipen ska tillämpas.
Nödvändiga risker	Begränsas genom
Marknadsrisk i form av valutarisk	Begränsningar avseende placeringar på utländska marknader. Aktsamhetsprincipen ska tillämpas.
Marknadsrisk i form av ränterisk som uppstår då försäkringstekniska avsättningar (FTA) diskonteras.	Durationsmatchning av tillgångar och skulder.
Motpartsrisk kopplat till återförsäkringsavtal.	Diversifiering genom gruppens gemensamma återförsäkringsprogram samt val av motpart utifrån rating.
Koncentrationsrisk i försäkringsportfölj och placeringstillgångar.	Diversifiering av försäkringsportföljen samt diversifiering av placeringsportföljen.
Affärsrisk i form av strategisk risk och intjäningsrisk.	Väl underbyggda strategiska beslut baserade på löpande uppföljning av affären samt aktiv omvärldsbevakning.
Likviditetsrisk i form av att egna åtaganden inte går att fullfölja på grund av brist på likvida medel eller fullgöras endast genom upplåning som innebär högre kostnad.	Efterlevnad av bolagets principer om likviditetshantering.
Motpartsrisk kopplat till finansiella derivat.	Val av motparter utifrån rating.
Icke önskvärda risker	Reduceras/elimineras genom
Affärsrisk i form av ryktesrisk genom förlorad tilltro till bolagets verksamhet och/eller produkter.	Interna strukturer för att undvika aktiviteter som kan innebära negativ påverkan på varumärke eller förlorad tilltro till bolagets verksamhet och/eller produkter.
Operativa risker (mer omfattande) i form av bristande efterlevnad av riktlinjer, fel i finansiell rapportering, intern brottslighet etc.	God företagsstyrning i form av bl.a. lämplig organisation och ansvarsfördelning, styrande dokument, ändamålsenliga processer, och löpande uppföljning av verksamheten.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	18(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

Bolagets övergripande risktolerans

För Länsförsäkringar Gävleborg bestäms den övergripande risktoleransen årligen av styrelsen. Risktoleransen uttrycks som den lägsta nivå vilken bolagets regulatoriska kapitalkvot (kapitalbas i relation till regulatoriskt kapitalkrav) aldrig får gå under. Den övergripande risktoleransen beslutades i december 2016 till en kapitalkvot om lägst 150 procent.

I den kvartalsvisa riskrapporten som tillställs styrelsen sker en redovisning av att bolaget följer de beslutade limiterna.

Tre försvarslinjer

Styrelsen ansvarar för bolagets riskhantering som helhet och VD ansvarar för riskhanteringen inom den operativa verksamheten enligt styrelsens föreskrifter. Ansvaret för riskhanteringen är fördelat i tre försvarslinjer:

Första försvarslinjen <i>Verksamheten</i>	Andra försvarslinjen <i>Kontrollfunktioner</i>	Tredje försvarslinjen <i>Oberoende granskning</i>
Verksamheten består av bolagets ledning, samtliga chefer och medarbetare. Verksamheten ansvarar för att sätta mål, utforma och följa interna regler, processer och kontroll samt att rapportera resultatet	Kontrollfunktionerna består av funktionerna för riskhantering, compliance och aktuarie. Kontrollfunktionerna utgör ett stöd till verksamheten genom att bistå och ge råd vid utformning av interna regler, processer och kontroller. Kontrollfunktionerna ansvarar för att utvärdera effektivitet och ändamålsenlighet i första försvarslinjen.	Internrevision ansvarar för oberoende granskning av bolagets företagsstyrning, riskhantering och interna styrning och kontroll.

För att minska operativa risker i verksamheten tillämpar Länsförsäkringar Gävleborg dualitetsprincipen. Det innebär att ansvaret i en process fördelas så att ingen enskild individ hanterar aktiviteter som i kombination kan innebära en risk för interna oegentligheter. Dualitet bidrar även till processens tillförlitlighet och effektivitet. Samtliga kritiska processer är analyserade utifrån ett dualitetsperspektiv. Vid bristande dualitet vidtas lämpliga åtgärder såsom justering av processen, införande av nyckelkontroll, förändring av roller och ansvar inom processen.

Riskhanteringsfunktionen

Riskhanteringsfunktionen tillhör den andra försvarslinjen och är organisatoriskt direkt underställd verkställande direktör. Funktionen är objektiv, står oberoende gentemot bolagets affär och är fri från

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	19(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen		2017-05-16 1.0

påverkan från andra funktioner inom bolaget. Funktionens övergripande mål är att ge en allsidig och saklig bild av bolagets risker och analysera utvecklingen av riskerna samt agera rådgivare till VD och styrelse i riskhanteringsfrågor. Funktionens ansvar sammanfattas enligt följande:

- Övergripande stöd för VD och styrelse i att fullgöra sitt ansvar att bedriva verksamheten med hantering av bolagets risker genom att förse dessa med analyser och ge råd vid strategiska verksamhetsförändringar såsom bolagsförvärv, större investering eller förändrat tjänsteutbud.
- Övergripande stöd för första försvarslinjen i att identifiera, värdera, styra och rapportera risker.
- Upprätta planer för riskhantering och övervaka bolagets risker, aktiviteter för riskhantering och riskhanteringssystem.

Riskhanteringsfunktionen utvärderar löpande utformning och effektivitet av riskhanteringssystemet, och rapporterar iakttagelser till lednings och styrelse.

Utöver riskrapporten deltar riskhanteringsfunktionen i arbetet med den årliga ERSA-rapporten. Denna syftar till att ge styrelse, chefer och medarbetare ökad förståelse för frågor kring kapitalbehov och beredskap för att vid behov reducera risker eller anskaffa nytt kapital.

B.3.2 Information om den egna risk- och solvensbedömningen

Det övergripande målet med den egna risk- och solvensanalysen (ERSA) är att säkerställa att bolagets kapital är och förblir tillräckligt för att bära de risker som följer av realiserandet av bolagets affärsplan. Analysen har därför sin utgångspunkt i arbetet med affärsplanen och inkluderar krävande men realistiska scenarier och stresstester. ERSA:n redogör även för hur kapitalanskaffning eller riskreducering, vid behov, ska göras om stressade scenarier blir verklighet. ERSA:n har genomförts på ett sådant sätt att styrelsen och ledande tjänstemän har fått en ökad förståelse för frågor om kapitalbehov och beredskap för att reducera risker eller anskaffa nytt kapital.

Den egna risk- och solvensanalysen bedömer det sammantagna kapitalbehovet, det totala solvenskapitalkravet och bolagets kapitalbehov med hänsyn tagen till bolagets specifika riskprofil, risklimiter och fastställda affärsstrategi. ERSA:n är integrerad i affärsplaneringen och hänsyn till utfallet tas kontinuerligt i bolagets strategiska beslutsfattande samt utveckling och utformning av bolagets produkter.

I bolaget finns en arbetsinstruktion med syfte att beskriva hur de olika aktiviteterna i bolagets ERSA-process ska genomföras och vilket ansvar respektive roll inom bolaget har. Beskrivningen ska ses som ett komplement till den process som finns för bolagets Affärsplaneringsprocess där ERSA-processen är en del.

ERSA-processen är och dess utfall genomförs och dokumenteras minst årligen. Om väsentliga förändringar i bolagets riskprofil inträffar ska bolaget utan dröjsmål genomföra en ny analys.

Som en del i ERSA-processen har styrelse och ledningsgrupp gjort en bedömning om de antaganden som ligger till grund för Standardformeln ligger i linje med bolagets riskprofil. Styrelsen utvärderar och bedömer även riskhanteringssystemet, som helhet, genom att bedöma effektiviteten och

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	20(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen		2017-05-16 1.0

lämpligheten hos de system, organisation och kontroller som finns på plats för att hantera och kontrollera risk inom bolaget. Styrelsens bedömning dokumenteras i ERSA-rapporten.

Styrelsen är slutlig godkännare innan ERSA-rapporten skickas till Finansinspektionen. Styrelsen tar även beslut om att godkänna det föreslagna kapitalmålet.

B.4 Internkontrollsystem

Ett företags interna styrning och kontroll definieras som en process som utförs på alla nivåer i bolaget så som styrelse, ledning och personal. Styrningen och kontrollen utformas så att man i rimlig mån säkerställer att verksamhetens syfte och mål uppfylls inom följande områden:

- Verksamhetens effektivitet och ändamålsenlighet.
- Den finansiella rapporteringens tillförlitlighet.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar och bestämmelser samt interna regelverk.

För att uppnå verksamhetens syfte och mål och säkerställa en god hantering av bolagets risker och regelefterlevnad, kan bolagets interna styrning och kontroll betraktas som bestående av tre försvarslinjer.

- Verksamhetens operativa enheter ska hantera sina risker och se till att följa de regler som gäller för sin verksamhet genom ett väl utvecklat system för egenkontroll och nyckelkontroller.
- Funktionerna för riskhanteringsfunktionen och compliance ansvarar inför VD att stödja och säkerställa riskhanteringsfunktionen och regelefterlevnaden.
- Internrevisionen ansvarar inför styrelsen för att granska hela bolagets system för intern styrning och kontroll.

För att säkerställa en god intern styrning och kontroll finns en compliancefunktion i bolaget.

Incidentrapportering

Medarbetare i Länsförsäkringar Gävleborg rapporterar och dokumenterar inträffade incidenter. Syftet är dels att säkerställa att incidenter hanteras när de inträffar men även att samla kunskap om verksamhetens operativa risker och avhjälpa strukturella fel i processer och rutiner. Händelsetyper som kan vara föremål för incidentrapportering finns definierade i bolagets riktlinje för incidentrapportering. Incidenterna ska rapporteras i bolagets incidentrapporteringssystem direkt efter inträffande.

Allvarigare incidenter av väsentlig betydelse rapporteras direkt till VD och styrelse.

Compliancefunktionen

Compliancefunktionen är organisatoriskt direkt underställd VD och har, så långt det är möjligt, en självständig ställning gentemot den direkt affärsdrivande verksamheten. Funktionens övergripande mål är att säkerställa att affärsverksamheten bedrivs i enlighet med externa och interna regelverk. Funktionens ansvar sammanfattas enligt följande:

- Framtagande av interna regler.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	21(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

- Rådgivning och stöd till styrelse och affärsverksamheten samt övriga kontrollfunktioner i compliance-relaterade frågor.
- Analys genom att identifiera, dokumentera och värdera compliancerisker som kan uppstå i daglig verksamhet eller vid utveckling av produkter, förändring av verksamheten, processer eller kundrelationer.
- Utbilda styrelse, ledning och medarbetare i compliance-relaterade frågor såsom lagar, förordningar, myndighetsriktlinjer.
- Bevakning av den löpande affärsverksamheten genom granskningar och uppföljning av fastställda rutiner samt identifiering och hantering av eventuella intressekonflikter.
- Löpande rapportering om regelefterlevnad i verksamheten.
- Utformning och genomförande av företagsövergripande kontroller i syfte att säkerställa att företagsstyrningssystem och dess beståndsdelar existerar, är kompletta och efterlevs inom organisationen.

Compliancefunktionen rapporterar till VD minst åtta gånger per kalenderår avseende pågående och kommande aktiviteter enligt årlig plan, iakttagelser och rekommendationer, omvärldsbevakning kring regelverk samt praxisbeslut och bedömning av compliancerisker till VD. Om allvarigare brister upptäcks tas de direkt upp med VD.

Compliancefunktionen tar kvartalsvis fram en rapport till styrelsen vilken omfattar bland annat omvärldsbevakning och information om allvarigare brister i regelefterlevnad samt utvärdering av regelefterlevnaden utifrån föregående års rapport och en samlad bild över verksamhetsgenomgångar samt status över bolagets beslutade interna regler.

Regelefterlevnads- och regelverksfrågor som är mer omfattande och/eller som har stor inverkan på bolagets interna styrning och kontroll rapporteras till revisionsutskottet för beredning innan de behandlas av styrelsen.

B.5 Internrevisionsfunktion

Styrelsen för Länsförsäkringar Gävleborg har inrättat en funktion för oberoende granskning, internrevisionsfunktionen för bolaget. Internrevision följer gällande lagar och regler som reglerar bolagets verksamhet. Internrevision följer även god internrevisorsed enligt internationellt ramverk för internrevision (IPPF) från Institute of Internal Auditors (IIA).

De aktiviteter som ingår i internrevisionsfunktionens uppdrag är att bland annat:

- granska och regelbundet utvärdera hur lämpligt, ändamålsenligt och effektivt systemet för intern styrning och kontroll fungerar samt andra aspekter av företagsstyrningssystemet som till exempel kvaliteten på arbetet som utförs inom bolagets övriga kontrollfunktioner,
- granska och regelbundet utvärdera bolagets riskhantering utifrån den beslutade riskstrategin och riskaptiten,
- granska och regelbundet utvärdera om bolagets organisation, styrningsprocesser,
- IT-system, modeller och rutiner är ändamålsenliga och effektiva,

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	22(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

- granska och regelbundet utvärdera om verksamheten drivs i enlighet med interna regler såsom interna strategier, styrande dokument, processer och rapporteringsrutiner,
- granska och utvärdera om bolagets interna regler är lämpliga och förenliga med lagar, förordningar och andra regler,
- lämna rekommendationer till ansvariga i verksamheten, baserade på Internrevisions iakttagelser,
- det finns en process för att följa upp om verksamheten åtgärdat Internrevisions lämnade rekommendationer.

Internrevisionsfunktionens rapporter av granskade områden lämnas löpande till revisionsutskott. Rapporter där den övergripande bedömningen visar ett större utvecklingsbehov eller är otillfredsställande samt rapporter som innehåller kritiska rekommendationer, oavsett övergripande bedömning, rapporteras löpande till styrelsen. Styrelsen eller revisionsutskottet bestämmer vilka åtgärder som ska genomföras med hänsyn till resultat och rekommendationer samt säkerställer att åtgärderna genomförs.

Internrevisionsfunktionen sammanställer och rapporterar observationer i en årsrapport till styrelsen. Rapporten utgår ifrån fastställd plan och innehåller exempelvis:

- Identifierade väsentliga eller betydande brister gällande ändamålsenligheten och lämpligheten i systemet för intern styrning och kontroll.
- Identifierade väsentliga eller betydande brister gällande efterlevnad av styrande dokument, processer och rutiner.
- Rekommendationer om hur bristerna bör åtgärdas samt specifikt adressera aktuell status för tidigare avlämnade rekommendationer.

Internrevision ansvarar för att det finns en process för att följa upp om verksamheten åtgärdat Internrevisions lämnade rekommendationer.

Internrevision är en objektiv och oberoende funktion inom organisationen som granskar och utvärderar ändamålsenlighet i företagsstyrningssystemet och den interna styrningen och kontrollen, med uppgift att tillföra värde och förbättra verksamheten i olika organisationer. Funktionen hjälper därmed organisationen att nå sina mål genom att systematiskt och strukturerat värdera och öka effektiviteten i riskhantering, styrning och kontroll samt ledningsprocesser. Internrevision kan, efter styrelsens beslut, även genomföra rådgivningstjänster för bolaget om dessa inte påverkar Internrevisions oberoende eller objektivitet. Internrevision är direkt underställd styrelsen i bolaget och Riktlinje för internrevisions funktionen säkerställer oberoendet och objektiviteteten från den verksamhet man granskar.

B.6 Aktuariefunktion

Länsförsäkringar Gävleborg har genom uppdragsavtal lagt ut aktuariefunktionen på Länsförsäkringar AB (LFAB) som alltså utför samtliga de uppgifter som ankommer på funktionen. Uppdraget utförs i

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	23(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

enlighet med vid var tid gällande riktlinjer, framförallt Riktlinje för aktuariefunktionen och Försäkringstekniska riktlinjer.

Den som ansvarar för uppdraget på LFAB ska uppfylla de villkor som uppställs på en person som ansvarar för aktuariefunktionen i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om försäkringsrörelse (FFFS 2015:8) avseende språkkunskaper, utbildning och erfarenhet. Det yttersta ansvaret för Länsförsäkringsbolagets aktuariefunktion övergår inte på LFAB i och med uppdraget utan kvarstår hos Länsförsäkringsbolaget. Den person hos Länsförsäkringsbolaget som ansvarar för funktionen ska anmälas till Finansinspektionen och ska ha tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att kontrollera LFAB:s utförande av tjänsten och dess resultat.

B.7 Uppdragsavtal

Länsförsäkringar Gävleborg kan uppdra åt annan juridisk person att utföra bolagets försäkringsrörelse, relaterade funktioner eller verksamheter som har ett naturligt samband med försäkringsrörelsen. Uppdrag kan ges till ett annat bolag inom Länsförsäkringsgruppen eller till ett externt företag. Oavsett vem som utför uppdraget ansvarar Länsförsäkringar Gävleborg för den utlagda verksamheten och ska övervaka att leverantören uppfyller sina åtaganden. Bolaget har fastställt Riktlinje för utlagd verksamhet som reglerar hur utlagd verksamhet ska genomföras och hanteras. Av riktlinjen framgår:

- Vilken verksamhet som inte får läggas ut.
- Krav på beställarkompetens.
- Krav på lämplighetsprövning.
- Krav på avtalsinnehåll.
- Krav på styrning, uppföljning, rapportering och efterlevnad.
- Beslutsordning samt hur utvärdering av leverantör ska göras.

Styrelsen ska fastställa vilken typ av verksamhet som är lämplig att uppdra åt annan att utföra. Bedömningen görs med utgångspunkt från verksamhetens betydelse för bolaget och de risker som är förenade med uppdraget med hänsyn till bolagets totala outsourcing och riktlinjer. Omfattningen och lämpligheten av outsourcingen rapporteras till och ska årligen utvärderas av styrelsen.

De fyra nyckelfunktionerna, internrevisor, aktuarie, compliance och riskhanteringsfunktionen är samtliga utlagda till funktioner som omfattas av svensk lagstiftning och av den svenska Finansinspektionens tillsyn.

C. Riskprofil

Den verksamhet som Länsförsäkringar Gävleborg bedriver i form försäkringsverksamhet och placeringsverksamhet medför risker och osäkerhet. För att hantera riskerna har bolaget utarbetat ett riskhanteringssystem samt integrerat riskhanteringen som en del av bolagets övergripande företagsstyrning. Följande karakteriserar bolagets risktagande:

- Bedriver egen tillståndspliktig verksamhet inom skadeförsäkring.
- Bedriver förmedlad affär åt Länsförsäkringar Fondliv, Länsförsäkringar Liv samt Länsförsäkringar Bank.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	24(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Öden, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

- Verksamheten riktar sig såväl mot privatpersoner som mot företag. Prioriterade målgrupper inom företagssegmentet är små och medelstora företag.
- De risker som tas inom skadeförsäkring återförsäkras i relativt hög utsträckning.
- Återförsäkringslösningar hanteras av det gemensamägda servicebolaget, Länsförsäkringar AB.
- Osäkerheten förknippad med kapitalförvaltningen (marknadsrisken) är en betydande del av den totala risken. Aktierisken är den enskilt största risken.
- En stor del av aktierisken och koncentrationsrisken består av Länsförsäkringar AB aktier vilket är att betrakta som en strategisk placering.
- Verksamheten bedrivs i Gävleborgs län i Sverige.

Bolagets risker delas in efter huruvida de är eftertraktade i form av önskade, nödvändiga eller icke önskvärda. Indelningen ger uttryck för bolagets attityd till risk och är samstämmig med bolagets övergripande strategi.

Klassificering:	Hantering:
Önskvärda risker	Hålls måttlig genom
Försäkringsrisker inom skade-, sjuk- och livförsäkringsrisker inklusive katastrofrisk.	Beslut om åtagande ska följa affärsstrategi och bolagets regelverk. Återförsäkringsskydd används för att begränsa risktagandet i vissa affärer.
Marknadsrisk, såsom aktie- ränte-, spread- och fastighetsrisk, relaterat till kapitalförvaltningen i syfte att skapa meravkastning.	Eftersträva väldiversifierad portfölj med tillgångar allokerade på olika marknader. Ramarna för exponering uttrycks i en normalportfölj. Aktsamhetsprincipen ska tillämpas.
Nödvändiga risker	Begränsas genom
Marknadsrisk i form av valutarisk	Begränsningar avseende placeringar på utländska marknader. Aktsamhetsprincipen ska tillämpas.
Marknadsrisk i form av ränterisk som uppstår då försäkringstekniska avsättningar (FTA) diskonteras.	Durationsmatchning av tillgångar och skulder.
Motpartsrisk kopplat till återförsäkringsavtal.	Diversifiering genom gruppens gemensamma återförsäkringsprogram samt val av motpart utifrån rating.
Koncentrationsrisk i försäkringsportfölj och placeringsstillgångar.	Diversifiering av försäkringsportföljen samt diversifiering av placeringsportföljen.
Affärsrisk i form av strategisk risk och intjäningsrisk.	Väl underbyggda strategiska beslut baserade på löpande uppföljning av affären samt aktiv omvärldsbevakning.
Likviditetsrisk i form av att egna åtaganden inte går att fullfölja på grund av brist på likvida medel eller fullgöras endast genom upplåning som innebär högre	Efterlevnad av bolagets principer om likviditetshantering.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	25(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

kostnad.

Motpartsrisk kopplat till finansiella derivat.

Val av motparter utifrån rating.

Icke önskvärda risker

Reduceras/elimineras genom

Affärsrisk i form av ryktesrisk genom förlorad tilltro till bolagets verksamhet och/eller produkter.

Interna strukturer för att undvika aktiviteter som kan innebära negativ påverkan på varumärke eller förlorad tilltro till bolagets verksamhet och/eller produkter.

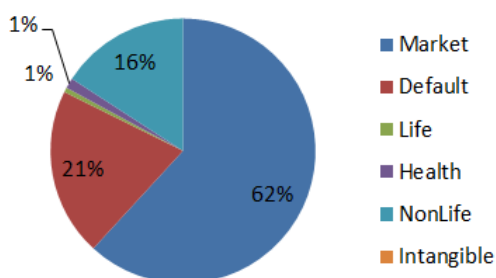
Operativa risker (mer omfattande) i form av bristande efterlevnad av riktlinjer, fel i finansiell rapportering, intern brottslighet etc.

God företagsstyrning i form av bl.a. lämplig organisation och ansvarsfördelning, styrande dokument, ändamålsenliga processer, och löpande uppföljning av verksamheten.

Bolaget har på en övergripande nivå bestämt en risktolerans som uttrycks som en lägsta nivå på kvoten mellan kapitalbas och kapitalkrav (benämns kapitalkvot).

Riskexponering/kapitalkrav

I nedanstående diagram beskrivs bolagets riskexponering uttryckt i kapitalkrav enligt Solvens 2, standardformeln.

C.1 Teckningsrisk

Bolagets teckningsrisk består av skadeförsäkringsrisk och livförsäkringsrisk. Den huvudsakliga risken är skadeförsäkringsrisk. Den består av premierisk, reservrisk och katastrofrisk.

Bolaget är genom det interna riskutbyte exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsförsäkringsbolagen, samtidigt minskar detta exponeringen mot katastrofhändelser i eget län.

Livförsäkringsrisken i Länsförsäkringar Gävleborg består av den livfallsrisk (långlevnadsrisk) som uppstår i skadelivräntor kopplade till trafikaffären. Risken utgör en begränsad andel av bolagets totala risker.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	26(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen		2017-05-16 1.0

C.1.1 Riskexponering

Bolaget är exponerat mot ovanstående risker inom de affärgrenar som framgår av tabell C1 (1) nedan. När det gäller mottagen återförsäkring är bolaget i första hand exponerat mot risker i de för länsförsäkringsgruppen gemensamma återförsäkringspoolerna, där riskerna är av samma natur som bolagets direktförsäkringsrisker. Bolaget är genom det interna riskutbytet exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsbolagen, samtidigt minskar detta den egna katastrofrisken. Livförsäkringsrisken i Länsförsäkringar Gävleborg består av den livfallsrisk (långlevnadsrisk) som uppstår i de skadelivräntor som är kopplade till trafikaffären och utgör en begränsad andel av bolagets risker.

Tabellen nedan visar bolagets exponering för skadeförsäkringsrisk, fördelat på premie- och reservrisk. Bolaget är därutöver exponerat för livförsäkringsrisk i form av skadelivräntor. Bästa skattning av livförsäkringsavsättningen uppgår till 193 138 tkr.

Affärgrenar (LOB)	Volymmått premierisk (premieintäkter för 12 månader)	Volymmått reservrisk (Bästa skattning av ersättningsreserv)
<i>Sjukdom och olycksfall</i>	13 801	40 810
<i>Trafik</i>	81 586	188 846
<i>Övrig motor</i>	127 183	25 885
<i>Egendom (hem och villa, företag och fastighet)</i>	232 446	102 388
<i>Icke-proportionell sjukåterförsäkring</i>	1 096	4 523
<i>Icke-proportionell trafikåterförsäkring</i>	6 627	78 082
<i>Icke-proportionell egendomsåterförsäkring</i>	14 690	19 595
Totalt	477 429	460 129

Tabell C1 (1): Riskexponering i termer av volymmått för riskberäkning, per försäkringsgren per 31 december 2016

Premierisken för egendom utgör cirka 50 procent av totala premierisken och trafikförsäkring cirka 20 procent. Ersättningsrisken för trafikaffären, direkt och återförsäkring, utgör cirka 60 procent av totala reservrisken.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	27(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Öden, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

C.1.2 Riskkoncentration

Bolaget har i uppdrag att tillhandahålla företags- och privatkunder försäkringslösningar på lokal marknad, vilket således innebär en viss form av geografisk koncentration. Koncentrationsrisker till enskilda kunder och risker hanteras genom deltagandet i Länsbolagens återförsäkringslösning.

C.1.3 Riskreduceringstekniker

Återförsäkring sker via deltagande i återförsäkringsprogram inom länsförsäkringsgruppen inom kapaciteten för respektive sektion/pool. Bolagets återförsäkringsskydd tecknas enligt konsortieavtal mellan länsförsäkringsbolagen med LFAB genom dess helägda dotterbolag Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ). Återförsäkringsprogrammen ger automatiskt skydd över valda självbehåll upp till kapacitetsbeloppen. För Estimated Maximum Loss över kapaciteten sker avtäckning genom fakultativ återförsäkring.

C.1.4 Riskkänslighet

En känslighetsanalys har genomförts genom att mäta effekten på resultatet och det egna kapitalet av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Effekterna har mätts antagande för antagande, med övriga antaganden konstanta.

Känslighetsanalys, skadeförsäkring (tkr)	Resultateffekt	Inverkan på eget kapital
1 % förändring totalkostnadsprocent	5 884	4 590
1 % förändring i premienivån	4 683	3 653
1 % förändring i skadefrekvens objekt sak	1 393	1 086
10 % förändring i premier för avgiven återförsäkring	3 000	2 340

Tabell C1 (5): Känslighetsanalyser försäkringsverksamheten, underliggande data per 2016-12-31

C.2 Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av räntor, priser på finansiella tillgångar och valutakurser. Bolagets kapitalförvaltning innebär exponering mot olika typer av marknadsrisk. I följande avsnitt beskrivs bolagets riskexponeringar, styrning och kontroll av risker samt väsentliga händelser som påverkat bolagets riskprofil under 2016.

C.2.1 Riskexponering

Den övergripande risktoleransen för marknadsrisker motsvarar kapitalförvaltningens mål att eftersträva en jämn och stabil avkastning över tid. I placeringsriktlinjerna fastställs bland annat placeringstillgångarnas sammansättning och tillåtna avvikelsernivåer i förhållande till en

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	28(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

normalportfölj. Normalportföljen utgör bolagets strategiska allokering och dess sammansättning ska säkerställa en väl diversifierad tillgångsportfölj, att aktsamhet i kapitalförvaltningen uppnås samt att åtagandena mot försäkringstagarna alltid kan fullföljas.

Placeringstillgångarnas avkastning- och riskprofil

Tillgångsfördelning (tkr)

Tillgångsslag	Markn. värde	Allokering %
Räntebärande placeringar	752 462	37
Likvida medel	111 095	5
Aktieexponering utöver LFAB	456 880	23
LFAB	697 974	35
Direktägda fastigheter	1 350	0
Total portfölj	2 019 761	100

Tabell C2(2): Tillgångsfördelning per 2016-12-31

Tillgångsportföljens vikter har varit relativt stabil under senaste åren. Bolaget ligger underviktad mot ränteplaceringar till förmån för svenska aktier och fonder. LFAB är enskilt största innehavet och syftet med investering är främst av strategiskt karaktär.

Väsentliga förändringar under perioden

Bolaget har under året ökat andelen aktier i placeringsportföljen i syfte att höja den förväntade avkastningen. Det utökade aktieinnehavet har även bidragit till att öka diversifieringen i portföljen genom riskspridningen mellan olika länder.

Bolaget har valt att förkorta durationen i de räntebärande tillgångarna givet de bedömningar som gjorts om ränteutvecklingen de närmaste åren.

C.2.2 Riskkoncentration

Med koncentrationsrisk avses risken att bolagets placeringstillgångar inte är tillräckligt diversifierade vilket leder till att en enskild exponering, homogen grupp av exponeringar eller en specifik marknadshändelse kan hota bolagets solvens eller finansiella ställning.

Bolagets enskilt största koncentration inom placeringsportföljen är det strategiska innehavet i Länsförsäkringar AB aktien. Länsförsäkringar Gävleborgs aktieportfölj hade per 2016-12-31 exponering mot nedan branscher:

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	29(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

Bransch	Marknadsvärde (tkr)	% av aktieportföljen
Försäkring	697 974	60
Ej branschkodad	439 380	38
Real Estate	17 500	2
Totalt	1 154 854	100%

Tabell C2(2): Aktieportfölj - branschsammanställning per 2016-12-31

C.2.3 Riskreduceringstekniker

Investeringar i enlighet med aktsamhetsprincipen

Länsförsäkringar Gävleborgs placeringsverksamhet bedrivs i ägarnas, det vill säga kundens intresse, och för att uppfylla bolagets åtaganden mot försäkringstagarna.

Bolagets kapitalförvaltning bedrivs utifrån en aktsamhetsprincip vilket bland annat innebär att placeringar endast görs i tillgångar vars risker bolaget anser sig kunna identifiera, mäta, övervaka, hantera, kontrollera och rapportera. De huvudsakliga tillgångsklasserna är räntebärande värdepapper, aktier, alternativa investeringar och fastigheter. Placeringar och tillgångar som inte handlas på reglerade finansmarknader ska hållas på aktsamma nivåer. Tillgångarna ska vara väl diversifierade på ett sådant sätt att man undviker överdrivet beroende av en viss tillgång, emittent eller grupp av företag eller av ett geografiskt område samt alltför stor riskackumulering i portföljen som helhet. Användning av derivatinstrument ska vara möjligt så länge som de bidrar till att reducera riskerna eller bidrar till en effektiv portföljförvaltning. Riskexponering, kapitalkrav och tillgängligt kapital övervakas kontinuerligt och rapporteras till styrelsen kvartalsvis eller oftare om omständigheterna så kräver.

Bolaget har i sin kapitalförvaltning möjlighet att använda derivatinstrument. När derivatinstrument används i förvaltningen ska syftet vara antingen att reducera risker i den ordinarie kapitalförvaltningen eller för att underlätta ett effektivt förvaltningsarbete.

Användande av derivatinstrument

Om derivatinstrument används i syfte att effektivisera förvaltningen eller hantera risk ska det påvisas att hela portföljens kvalitet, säkerhet, likviditet eller lönsamhet förbättras utan någon materiell negativ inverkan på någon av dessa faktorer.

C.2.4 Riskkänslighet

Bolaget genomför löpande olika typer av känslighetsanalyser och stresstester i syfte att bedöma riskkänsligheten i tillgångsportföljen.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	30(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

Stressnivå - påverkandegrad Påverkan på kapitalbasen

10 % lägre aktiekurs LFAB
aktie

- 69,7 mkr

10 % lägre aktiekurser (exkl.
LFAB aktie)

- 43,7 mkr

1 % - enhets högre räntenivå
(parallellskifte - påverkan
tillgångar)

- 2,6 mkr

1 % - enhets högre räntenivå
(parallellskifte - påverkan best
estimate netto)

+ 51,0 mkr

1 % - enhets ökade
kreditspreadar

- 5,9 mkr

10 % negativ förändring
valutakurser mot SEK (starkare
SEK)

- 24,6 mkr

C.3 Kreditrisk

Risken för förluster till följd av att motparter inte fullgör sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran.

C.3.1 Riskexponering

Bolaget är exponerad mot motpartsrisk dels genom likvida medel, placeringar i finansiella derivat genom återförsäkring. Bolaget köper i dagsläget all återförsäkring genom återförsäkrings avdelningen på Länsförsäkringar AB. Länsförsäkringsgruppen har ett antal interna återförsäkringspooler som ger Länsförsäkringsbolagen återförsäkringsskydd. Detta innebär att bolagen återförsäkrar varandra för de skador som överstiger det enskilda bolagets självbehåll upp till den skadekostnadsnivå som täcks av externa återförsäkrare.

Motpartsrisken i placeringstillgångar bedöms vara relativt liten genom att risken begränsas av krav på motpartens rating samt limiter för maximal exponering. I den avgivna återförsäkringen är risken att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivaren enligt avtal också låg. I Länsförsäkringsgruppen används ett regelverk för att ta fram vilka externa återförsäkringsgivare som får användas för att begränsa risken.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	31(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

Bolaget äger idag inga finansiella derivat. Motpartsrisk i likvida medel begränsas genom krav på vilka bolag som får hantera bolagets likvida medel.

Väsentliga förändringar under perioden

Bolaget har under året avyttrat sina innehav i aktieindexobligationer bland annat på grund av den begränsade likviditeten i denna typ av produkt.

C.3.2 Riskkoncentration

Nedan visas bolagets räntebärande portfölj uppdelad på kreditratingklasser.

Kreditrating	Marknadsvärde (tkr)	% av ränteportföljen
AAA	53 017	7
A	385 683	51
BBB	200 141	27
Not Rated	113 621	15
Totalt	752 462	100%

Tabell C3(1): Kreditrating – ränteportföljen 2016-12-31

Länsförsäkringar Gävleborgs kapitalkrav för motpartsrisk uppgår till 218 mkr. Största bidraget kommer ifrån bolagets avgivna återförsäkring. Nedan visas de enskilda poster som ger störst bidrag till bolagets kapitalkrav.

Motparter	SCR-bidrag (tkr)
LF SKÅNE	54 371
LF ÖSTGÖTA	36 561
LF DALARNA	35 956
LF STOCKHOLM	32 650
LF JÖNKÖPING	26 843
LF ÄLVSBORG	25 365
LF VÄSTERBOTTEN	23 974
LF UPPSALA	22 793

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	32(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

LF BERGSLAGEN	21 676
LF KALMAR	20 968

Tabell C3(2): Återförsäkring

C.3.3 Riskreduceringstekniker

Nedan redovisas de banker som får hantera bolagets likvida medel:

- Länsförsäkringar Bank Aktiebolag

Bolaget säkerställer genom återförsäkring att skadeförsäkringsrisken är inom givna ramar via beslutat självbehåll. Nivån på självbehållen är ett sätt att reducera motpartsrisken i återförsäkringen. Allt annat lika innebär ett högt självbehåll lägre riskexponering.

Sektion/produkt/ produktgrupp	Självbehåll
Egendom	10 000 tkr
Terrorism	10 000 tkr
Ansvar	10 000 tkr
Motor	2 000 tkr
Båt	500 tkr
Olycksfall	2 000 tkr
Trafik	3 000 tkr

Tabell C3(3): Självbehåll

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	33(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

C.3.4 Riskkänslighet

Påverkan på bolagets räntebärande tillgångar, vid 1%-enhets ökad kreditspread för samtliga ratingsteg uppgår till -5,9 mkr. Anledningen till den låga känsligheten är den korta durationen.

C.4 Likviditetsrisk

Risken för förluster till följd av att egna åtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel eller att de kan fullgöras endast genom upplåning till avsevärt högre kostnad än normalt eller genom avyttring av tillgångar till underpris.

C4.1 Riskexponering

Länsförsäkringar Gävleborgs strategi för att hantera likviditetsrisker går ut på att säkerställa att likvida medel snabbt kan göras tillgängliga för utbetalningar i betydligt större omfattning än vad som normalt krävs i verksamheten och än vad som har krävts historiskt i bolaget. Bolagets affärsmodell innebär att premier i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända innan de förfaller. Negativa kassaflöden kan dock uppstå beroende på att stora skadeutbetalningar sker under en kort tidsperiod.

Likviditetsrisk följs löpande inom ramen för ekonomisk uppföljning. Det förväntade kassaflödesmönstret och möjligheten att realisera placeringstillgångar innebär en låg riskexponering. Vid ett negativt scenario kan bolaget avyttra omsättningsbara tillgångar i form av ränte- och aktiefonder som möjliggör likviditet inom några dagar.

C.4.2 Riskkoncentration

Länsförsäkringar Gävleborg bedömer inte att bolaget är exponerad mot riskkoncentrationer inom likviditetsrisk.

C.4.3 Riskreduceringstekniker

För att säkerställa att bolaget har tillräckligt med likvida medel för daglig drift och för att täcka bolagets risker och åtaganden bör kassalikviditeten normalt vara minst 20 mkr.

I det fall bolagets likviditetsbehov överstiger tillgängliga likvida medel kan följande aktiviteter initieras på kort och lång sikt i syfte att öka bolagets likviditet:

1. Bolaget avyttrar likvida tillgångar.
2. Bolaget skiftar löpande illikvida tillgångar till mer likvida.
3. Bolaget utnyttjar upprättad bankkredit alternativt andra finansieringsmöjligheter.

C.4.4 Riskkänslighet

Tillgångar – bedömning av realiserbarhet	% av total portfölj
Likvida medel (omedelbart tillgängliga)	5 %

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	34(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Öden, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

Inom 1 vecka (aktie & räntefonder)	51 %
Inom 1-3 månader (realränteobligationer)	3 %
Egen kontorsfastighet (ägd via dotterbolag)	6 %
Länsförsäkringar AB aktier	35 %
Totalt	100%

Tabell C4 (1): Bolagets bedömning av realiserbarhet placeringstillgångar per 2016-12-31

Bolaget bedöms, utifrån ett likviditetsperspektiv, ha en god motståndskraft att möta en icke förväntad negativ händelseutveckling.

C.5 Operativ risk

Risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser.

C.5.1 Riskexponering

Målet för Länsförsäkringar Gävleborgs arbete med operativa risker är att säkerställa att de operativa riskerna inte ska begränsa möjligheterna att nå uppsatta verksamhetsmål. Strategin för hantering av operativa risker utgår från insikten att operativa risker är en del av bolaget verksamhet. Strategin utgår således inte från att samtliga operativa risker kan undvikas, elimineras eller transfereras till annan part.

Den operativa riskhanteringen följs upp löpande och genom särskilda utvärderingar. Utvärderingen kan ske när som helst på initiativ av styrelsen, VD eller av riskhanteringsfunktionen, exempelvis som följd av inträffad incident eller proaktivt för att utvärdera risken inom särskilt område.

Utfall av incidentrapportering

Bolaget har ett väl utbyggt system att rapportera eventuella incidenter och störningar i verksamheten. Kvalitetsansvarig och ansvarig för Riskhanteringsfunktionen analyserar löpande informationen och säkerställer att väsentliga incidenter kommer ledningsgrupp och Styrelse tillkänna.

Väsentliga förändringar under perioden

Bolaget har inte noterat några väsentliga förändringar under perioden.

C.5.2 Riskkoncentration

Länsförsäkringar Gävleborg anser sig inte ha riskkoncentrationer inom operativa risker.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	35(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Maria Bast, Torbjörn Odén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen		2017-05-16 1.0

C.5.3 Riskreduceringstekniker

Riskreducerande åtgärder vidtas om de utifrån fastställd metod för riskbedömning överstiger beslutad risktolerans. Riskvärdet utgör en sammanvägd bedömning av riskens potentiella konsekvens för verksamheten och sannolikheten att risken inträffar. Valet av åtgärd för att reducera en operativ risk varierar i hög grad som följd av riskernas olikartade karaktär.

Bolaget har en process för godkännande av nya eller väsentligt förändrade produkter, tjänster, marknader, processer, IT-system samt vid större förändringar i verksamhet och organisation. Syftet med godkännandeprocessen är att uppnå en effektiv och ändamålsenlig hantering av risker som kan uppstå i samband med förändringsarbete, att tillse att gällande regelverk följs samt att kundnytta uppnås.

Länsförsäkringar Gävleborgs kontinuitetshantering handlar om att upprätta beredskaps- och kontinuitetsplaner för krishantering. Bolaget genomför regelbundet övningar för att säkerställa att bolaget har en god förmåga att hantera krissituationer.

C.5.4 Riskkänslighet

Länsförsäkringar Gävleborg arbetar inom ramen för kontinuitetsarbetet med att upprätta beredskaps- och kontinuitetsplaner för krishantering. Bolaget genomför regelbundet övningar för att säkerställa att bolaget har en god förmåga att hantera krissituationer.

C.6 Övriga materiella risker

Affärsrisker omfattar risk för förluster till följd av affärsstrategier och affärsbeslut som visar sig vara missriktade, konkurrenters åtgärder, omvärldsförändringar och negativa rykten om bolaget, liksom en oväntad nedgång i intäkter från exempelvis volymminskningar. Affärsrisker hanteras på styrelse- och ledningsnivå genom analyser och beslut inför strategiska vägval av inriktningen på verksamheten eller betydande omvärldshändelser, samt i den årliga affärsplaneringsprocessen.

Länsförsäkringar Gävleborg förmedlar även bankprodukter åt Länsförsäkringar Bank AB samt fondförsäkring och livförsäkringsprodukter åt Länsförsäkringar Fondliv Försäkrings AB respektive Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB vilket ger upphov till intjäningsrisk.

C.6.1 Riskexponering

Affärsriskerna behandlas primärt inom ramen för den strategiska planeringen och i den årliga processen för affärsplanering. Analys av bolagets affärsrisker genomförs årligen i form av en riskworkshop med företagsledningen. Framträdande affärsrisker är oförmåga att reagera på förändringar och branschutvecklingen, minskad lönsamhet i den förmedlade bank och livaffären samt ryktesrisken i till exempel sociala medier.

Affärsriskens komponenter (strategisk risk, intjäningsrisk och ryktesrisk) är inte helt fristående från varandra. För vissa situationer kan komponenterna interagera och förstärka varandra. Exempelvis kan ett felaktigt strategiskt beslut leda till försämrade försäljning och lägre intjäning, och kan därmed i det senare skedet inte enkelt särskiljas från intjäningsrisk.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	36(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

Bolaget exponeras mot affärsrisk som bland annat innefattar oväntad nedgång i intäkter eller oväntad ökning av kostnader, felaktiga affärsstrategier och strategiska beslut samt förlorat anseende och förtroende hos kunder, ägare, anställda, myndigheter etcetera.

För den förmedlade affären från Länsförsäkringar AB, främst inom Bank, finns en intjäningsrisk i form av minskade provisionsintäkter. Risk för reducering av provisionsintäkter finns bland annat till följd av kreditförluster upp till 80 procent i den förmedlade Bank affären och kan uppgå till 100 procent av kreditförlusten om bolaget till exempel överskridit befogenheterna. Kreditförlusten regleras genom avdrag på kommande provisionsintäkter tills kreditförlusten är reglerad.

För att minimera risken för kreditförluster och maximera provisionen ska så stor andel av krediterna som möjligt ligga i höga PD-klasser.

Ryktetsrisken är en risk som är en funktion av många andra risker, i den bemärkelsen att många skilda slags händelser kan leda till ett försämrat anseende och försämrat varumärke om händelserna hanteras felaktigt. Ryktetsrisken hanteras dels genom att bolaget har en organiserad och strukturerad bevakning av sociala och traditionella medier samt tydliga handlings- och beredskapsplaner för att hantera risken.

Väsentliga förändringar under perioden

Bolaget har inte identifierat väsentliga förändringar under perioden.

C.6.2 Riskkoncentration

Länsförsäkringar Gävleborg anser sig inte ha några specifika riskkoncentrationer inom affärsrisker.

C.6.3 Riskreduceringstekniker

Bolaget hanterar strategisk risk på ett övergripande plan i affärsplaneringsprocessen, som styrelsen beslutar, görs riskanalyser i syfte att bland annat identifiera risker och hot på kort och lång sikt.

Intjäningsrisker identifieras och bedöms i samband med ekonomisk uppföljning och analys. Vid behov vidtas lämpliga åtgärder som syftar till öka sannolikheten att uppnå affärs mål.

Under året sker löpande uppföljning av händelser av strategisk betydelse, beslutade riskåtgärder och affärsplanens aktiviteter inom ramen för styrelsens och företagslednings arbete.

Länsförsäkringar Gävleborg är beroende av att ha kunders och andra aktörers förtroende. Vikten att vårda och skydda varumärket är därför av central betydelse. Bolagets styrdokument inom det etiska området är av central betydelse i bolagets strävan att agera korrekt och upprätthålla ett gott anseende och högt förtroende hos kunder och andra intressenter.

C.6.4 Riskkänslighet

Affärsrisker inklusive strategiska risker hanteras inom ramen för bolagets ERSA-process. Framåtriktad scenariobaserad analys tillämpas där utgångspunkten är att bedöma bolagets motståndskraft och sårbarhet om väsentliga risker och händelser inträffar.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	37(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

D. Värdering för solvensändamål

D.1 Tillgångar

D.1.1 Värderingen i samband med solvensberäkningen

Värden på tillgångar och skulder i solvensbalansräkningen jämfört med den finansiella redovisningen

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	38(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Öden, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

Tillgångs- och skuldposterna för Länsförsäkringar Gävleborg (belopp i tkr)

Balansräkning

Tillgångar

Goodwill	
Förutbetalda anskaffningskostnader	
Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk	
Placeringstillgångar (andra än tillgångar som innehas för index- och fondförsäkringsavtal)	
Innehav i anknutna företag, inklusive intressebolag	
Aktier	
Aktier – icke börsnoterade	
Obligationer	
Statsobligationer	
Investeringsfonder	
Lån och hypotekslån	
Andra lån och hypotekslån	
Fordringar enligt återförsäkringsavtal från:	
Skadeförsäkring och sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	
Skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring	
Sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	
Livförsäkring och sjukförsäkring som liknar livförsäkring, exklusive sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal	
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	
Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare	
Återförsäkringsfordringar	
Fordringar (kundfordringar, inte försäkring)	
Kontanter och andra likvida medel	
Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans	
Summa tillgångar	

Solvens II - värde	Finansiell redovisning
	9 000
7 934	7 934
1 793 695	1 793 695
17 500	17 500
699 283	699 283
699 283	699 283
53 017	53 017
53 017	53 017
1 023 896	1 023 896
113 621	113 621
113 621	113 621
499 117	485 473
499 117	485 473
486 096	471 944
13 021	13 529
308	308
185 523	185 523
10 028	10 028
74 204	74 204
71 095	71 095
15 715	15 715
2 771 238	2 766 595

Skulder

Försäkringstekniska avsättningar – skadeförsäkring	
Försäkringstekniska avsättningar – skadeförsäkring (exklusive sjukförsäkring)	
Bästa skattning	
Riskmarginal	
Försäkringstekniska avsättningar – sjukförsäkring (liknande skadeförsäkring)	
Bästa skattning	
Riskmarginal	
Försäkringstekniska avsättningar – livförsäkring (exklusive indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	
Försäkringstekniska avsättningar – livförsäkring (exklusive sjukförsäkring samt indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	
Bästa skattning	
Riskmarginal	
Pensionsåtaganden	
Uppskjutna skatteskulder	
Försäkringsskulder och skulder till förmedlare	
Återförsäkringskulder	
Skulder (leverantörsskulder, inte försäkring)	
Övriga skulder som inte visas någon annanstans	
Summa skulder	
Belopp med vilket tillgångar överskrider skulder	

Solvens II - värde	Finansiell redovisning
1 249 843	1 301 131
1 164 860	1 199 809
1 057 948	
106 912	
84 983	101 322
63 887	
21 096	
200 538	212 452
200 538	212 452
193 138	
7 401	
4 200	4 200
128 462	113 536
63 589	63 589
6 345	6 345
45 758	45 758
9 872	9 872
1 708 607	1 756 882
1 062 631	1 009 712

Tabell D1 (1): Länsförsäkringar Gävleborgs balansräkning per 2016-12-31

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	39(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

D.1.2 Värderingsprinciper i solvensberäkningen för olika tillgångsklasser

Som huvudprincip värderas bolagets tillgångar i solvensbalansräkning till marknadsvärde, det vill säga det belopp för vilket de skulle kunna utväxlas i en transaktion mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och har ett intresse av att transaktionen genomförs. För den finansiella redovisningen tillämpar bolaget för sin värdering så kallad lagbegränsad IFRS. Nedan följer en genomgång av värderingen i solvensbalansräkningen för varje tillgångskategori tillsammans med eventuella skillnader mot den finansiella redovisningen.

Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens 2 samt skillnader mot den finansiella redovisningen.

Tillgångsklass	Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens 2	Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen
<i>Förutbetalda anskaffningskostnader</i>	Förutbetalda anskaffningskostnader har värderats till noll enligt Solvens 2.	Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnader i den finansiella redovisningen.
<i>Uppskjuten skattefordran</i>	Uppskjutna skattefordringar har beräknats för temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Den omvärdering som sker mellan Solvens 2 och den finansiella redovisningen medför även en beräkning av uppskjuten skattefordran för tillämpliga poster. Posten uppskjuten skattefordran redovisas netto mot beräknad uppskjuten skatteskuld i solvensbalansräkningen, men den del som utgör fordringar redovisas i tabell D1 (3). Se tabell D1 (3) och D1 (4) nedan.	Skillnaderna mellan IFRS och Solvens 2 hänför sig till uppskjuten skatt på omvärderingsbeloppen samt att uppskjuten skattefordran har redovisats netto mot uppskjuten skatteskuld i Solvens 2. Värderingsmässigt (undantaget omvärderingsbeloppen enligt Solvens 2) är det ingen skillnad mellan den finansiella redovisningen och Solvens 2.
<i>Materiella anläggningstillgångar som innehåses för eget bruk</i>	Fastigheter värderas till verkligt värde, baserat på värderingar utförda av oberoende värderingsmän. Materiella tillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Nedskrivningsbehov provas årligen.	Inga materiella skillnader.
<i>Innehav i anknutna företag, inklusive dotterbolag</i>	Aktier och andelar i anknutna bolag värderas enligt substansvärde.	Inga materiella skillnader.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	40(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

Tillgångsklass	Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens 2	Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen
<i>Aktier – icke börsnoterade</i>	Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB värderas till verkligt värde baserat på aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll vilket betyder att aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. Substansvärdet för aktien är det samma som Länsförsäkringar AB-koncernens redovisade beskattade egna kapital. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter medan företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Huvudprincipen är att onoterade aktier värderas till senast betalt om det finns uppgifter som är relevanta. Ett alternativ till detta är värdering till senaste emissionskurs om denna inte ligger allt för långt tillbaka i tiden. För några aktier tar Länsförsäkring Gävleborg in externa värderingar eller värden som tagits fram av aktiebolagen.	Inga materiella skillnader.
<i>Statsobligationer</i> <i>Företagsobligationer</i> <i>Värdepapperiserade lån och lån med ställda säkerheter</i> <i>Investeringsfonder</i> <i>Derivat</i>	De flesta obligationer och andra räntebärande papper är noterade på en aktiv marknad eller auktoriserad börs och värderas därmed till noterad köpkurs på balansdagen. Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så används en värderingsteknik som i så hög utsträckning som möjligt på bygger på marknadsuppgifter medan företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. För sådana värderingar används väletablerade värderingsmodeller eller värderingar från utgivaren av instrumentet.	Inga materiella skillnader.
<i>Banktillgodohavanden som inte är likvida medel</i>	Värderas enligt dess nominella värde.	Inga materiella skillnader.
<i>Lån och hypotekslån</i>	Värderas enligt dess nominella värde.	Inga materiella skillnader.
<i>ÅF-andel av FTA avseende skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring</i> <i>ÅF-andel av FTA avseende sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring</i>	Se D.2 Försäkringstekniska avsättningar.	Se D.2 Försäkringstekniska avsättningar.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	41(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

Tillgångsklass	Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens 2	Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring Kontanter och andra likvida medel Fordringar (kundfordringar, inte försäkring) Återförsäkringsfordringar Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare	Värderas enligt dess nominella värde.	Inga materiella skillnader.
Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans	Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter värderas till nominellt värde på grund av deras korta duration, detta anses vara en bra uppskattning av marknadsvärde.	Inga materiella skillnader.

Uppskjuten skattefordran avseende temporära skillnader:	Finansiell redovisning	Solvens 2-värde	Förfaller
Fordran avseende övriga temporära skillnader	924	924	N/A
Totalt			

Tabell D1 (2): Länsförsäkringar Gävleborgs uppskjutna skattefordringar brutto avseende temporära skillnader

Uppskjuten skattefordran avseende omvärderingsbelopp för:	Solvens 2-värde	Förfaller
Förutbetalda anskaffningskostnader	1 980	< 1 år
Totalt	1 980	

Tabell D1 (3): Länsförsäkringar Gävleborgs uppskjutna skattefordringar brutto avseende omvärderingsbelopp

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	42(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

D.2 Försäkringstekniska avsättningar

D.2.1 Värderingen av försäkringstekniska avsättningar för olika affärgrenar

Försäkringstekniska avsättningar (FTA) värderas till det aktuella belopp som Länsförsäkringar Gävleborg skulle vara tvunget att betala om man omedelbart skulle överföra sina försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser till ett annat försäkringsföretag. Detta värde beräknas genomgående som summan av en bästa skattning plus en riskmarginal. Bäst skattningen motsvarar det förväntade nuvärdet av framtida kassaflöden. Riskmarginalen ska motsvara kostnaden för att hålla det kapital som krävs för att klara bolagets åtaganden tills dessa är slutavvecklade. Den beräknas med cost-of-capital-metoden där kapitalkostnadsräntesatsen är satt till 6 procent enligt regelverket.

Med stöd av Delegerade förordningen Artikel 58 har följande förenkling använts vid beräkningen av riskmarginalen: det solvenskapitalkrav för kommande år som ingår i formeln för riskmarginalen beräknas med utgångspunkt i motsvarande värde för innevarande år, vilket antas utvecklas över de framtida åren i proportion till bästa skattningens utveckling.

Nedanstående tabell ger en översikt över bolagets FTA fördelade på materiella affärgrenar. Kolumnen LoB anger affärgrenens nummer enligt bilaga I till Delegerade förordningen. Namnen på affärgrenarna har valts så att de beskriver affären så bra som möjligt, snarare än enligt nämnda bilaga.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	43(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

LoB	Affärsgrän	Bästa skattning Premiereserv	Bästa skattning Ersättningsreserv	Riskmarginal	Försäkringstekniska avsättningar
Direkt skadeförsäkring					
2	Sjuk och olycksfall	5 533,6	53 830,9	17 995,7	77 360,2
4	Trafik	29 697,6	610 761,2	28 542,3	669 001,1
5	Övrig motor	48 222,9	25 879,4	1 778,2	75 880,4
7	Egendom	76 850,2	103 272,8	6 084,1	186 207,1
Proportionell återförsäkring					
16	Trafik	0,0	63 295,5	11 636,9	74 932,4
17	Övrig motor	888,3	5,4	21,4	915,2
Icke-proportionell återförsäkring					
25	Sjuk och olycksfall	0,0	4 522,6	3 100,1	7 622,7
26	Trafik	0,0	78 082,2	55 406,2	133 488,5
28	Egendom	1 397,5	19 595,2	3 443,1	24 435,9
Livförsäkring och återförsäkring					
34	Skadelivräntor, direkt	0,0	144 899,1	5 363,0	150 262,1
36	Skadelivräntor, mottagen återförsäkring	0,0	48 238,7	2 037,5	50 276,2
Summa		162 590,2	1 152 382,9	135 408,6	1 450 381,7

Tabell D2 (1): Försäkringstekniska avsättningar Länsförsäkringar Gävleborg

En beskrivning av graden av osäkerhet i bästa skattningen ges i samband med metodbeskrivningen under respektive affärsgrän nedan.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	44(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen		2017-05-16 1.0

Sjuk och olycksfall, inklusive mottagen återförsäkring

Affärgren nummer 2 *Försäkring avseende inkomstskydd* (här kallad Sjuk och olycksfall) består av bolagets separata sjuk- och olycksfallsförsäkring. För beräkning av framtida kassaflöden används i huvudsak Schniepers metod, detta innebär att kostnaden för okända skador (IBNR) antas proportionell mot premien, medan utvecklingen av kända skador antas proportionell mot den kända skadekostnaden (RBNS).

Återförsäkrares andel bestäms genom att tillämpa metoden ovan med skadekostnaden trunkerad vid den excesspunkt bolaget valt i sin excess-of-loss-återförsäkring. Summan av alla sådana andelar för de 23 länsförsäkringsbolagen ingår i den gemensamma Olycksfallspoolen. Mottagen återförsäkring för Sjuk och olycksfall i Länsförsäkringar Gävleborg utgör bolagets kvotandel av denna summa.

Värderingen av sjuk- och olycksfallsaffär anses vara relativt osäker då avvecklingstiden är lång (över 30 år kan förekomma). Denna osäkerhet begränsas dock av att de största kostnaderna, som avser invaliditetsersättning, är maximerade i termer av prisbasbelopp.

Trafikförsäkring, inklusive mottagen återförsäkring

Affärgren nummer 4 *Ansvarsförsäkring för motorfordon* (Trafikförsäkring) består dels av de försäkringar som tecknats sedan bolaget fick egen koncession 2004, som behandlas först, dels av från LFAB övertagen run-off-affär för äldre årgångar, som behandlas längre ner i texten.

Vad gäller affären efter 2004 har länsförsäkringsbolagen relativt låga självbehåll i den interna återförsäkringslösningen. För att ge bästa skattningen bättre precision trunkeras skadorna först vid bolagets självbehåll. Skadorna delas in i

- skador med personskada – skador som innehåller minst en personskadedel
- skador utan personskada – rena egendomsskador

där de förra kan vara komplicerade och svårbedömda, medan de senare har en kort avvecklingstid och är relativt lätta att uppskatta. För rena egendomsskador används en triangulering (Chain ladder) på känd skadekostnad, vilket innebär ett antagande om att okänd skadekostnad är proportionell mot känd skadekostnad.

För skador med personskada trianguleras först antalet skador. Vidare beräknas en medelskada per bolag för skadekostnaden under självbehållet baserat på en kombination av gruppens data och bolagets egna data. Slutligen erhålls utvecklingsfaktorer för utbetalt från beräkningar på data från gruppen. Dessa tre informationskällor kombineras sedan i en Bornhuetter-Ferguson-

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	45(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Öden, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

skattning av skadekostnaden under självbehållet. Detta innebär ett antagande om att den procentuella andelen okänd skadekostnad är gemensam för gruppen, medan dess storlek bestäms av antalet skador i det enskilda bolaget multiplicerat med medelskadan enligt ovan.

Återförsäkrares andel bestäms genom fördelning av hela gruppens okända skadekostnad (IBNR, som då kan beräknas med större precision) på de enskilda bolagen efter deras andel av premien för avgiven återförsäkring. Bästa skattning brutto blir sedan summan av beräkningen under självbehållet (för egen räkning) och återförsäkrares andel.

Affärgrenen 26 *Icke-proportionell olycksfallsåterförsäkring* består av bolagets andel av den så kallade Trafikpoolen. I den mottages återförsäkring som en kvot av alla bolagens skadekostnad över självbehållet, beräknad som ovan.

Den andra delen av Affärgren nummer 4, *Trafikförsäkring* fram till 2004, är den run-off-affär som bolaget 2014-12-30 tog över från LFAB och som avser trafikförsäkring fram till dess att länsförsäkringsbolagen fick egen koncession 2004. Skadekostnaderna kan delas upp på egendomsskador respektive personskador, men det finns inga egendomsskador kvar i denna avvecklingsreserv. I praktiken handlar därmed bedömningen om segmentet personskador.

Beräkningarna görs för den samlade affären, medelst triangulering (Chain ladder) av utbetalningar, vilket innebär ett antagande om att okänd skadekostnad är proportionell mot hittills utbetalt. För äldre årgångar, där endast ett fåtal skador återstår, med väl bestämda individuella reserver, används dock summan av dessa som bästa skattning. Den resulterande okända skadekostnaden (IBNR) fördelas sedan ut på länsförsäkringsbolagen och LFAB efter deras andel av känd reserv. Eftersom hela affären cederas till LFAB blir återförsäkrares andel lika med bruttoreserven. Dessa andelar slås ihop med den del av affären som ligger kvar hos LFAB och bildar så Trafikreservpoolen. Slutligen får Länsförsäkringar Gävleborg en kvotandel (en fix procent) av den samlade affären som mottagen proportionell återförsäkring av *Ansvarsförsäkring för motorfordon* i Affärgren nummer 16.

Värderingen efter 2004 måste anses som väldigt osäker för storskadorna eftersom vi har lång avvecklingstid och i det närmaste obegränsade skadebelopp (max 300 000 tkr). Detta påverkar mottagen återförsäkring och återförsäkrares andel. Beloppen för egen räkning är väsentligt mindre osäkra, tack vare konstruktionen ovan. Den relativa osäkerheten är stor även före 2004, där vi visserligen vet mer om de enskilda skadorna, men samtidigt i hög grad har kvar skador som är mer svårbedömda.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	46(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

Övrig motor (Kasko)

Affärgren nummer 5 *Övrig motorförsäkring* består i huvudsak av momenten Delkasko och Vagnskada, samt några ytterligare mindre moment. Kasko har till den helt dominerande delen väldigt kort avvecklingstid. Den metod som används är därför en vanlig triangulering (Chain ladder) på känd skadekostnad, vilket innebär att okänd skadekostnad antas proportionell mot känd skadekostnad (som är summan av skadereglerarnas individuellt bedömda skadekostnader). För ökad stabilitet trunkeras storskador vid 1 000 tkr, vilket innebär att för skadekostnaden över 1 000 tkr används skadereglerarnas bedömning utan uppräknig. Detta bygger på ett antagande om att stora skador är kända vid beräkningstillfället och att skadereglerarnas bedömning i detta fall är den bästa skattning vi kan få.

För Kasko är sådana skador mindre vanliga. I den mån de överskrider bolagets självbehåll i excess-of-loss-återförsäkringen och därmed genererar avgiven och mottagen återförsäkring hanteras den av en gemensam återförsäkringspool, se beskrivningen för Egendom nedan. Värderingen får anses förhållandevis säker då avvecklingstiden är kort.

Egendom, inklusive mottagen återförsäkring

Affärgren nummer 7 *Försäkring mot brand och annan skada på egendom* består av försäkringsgrenarna ”Hem och villa”, inklusive Fritidshus, och ”Företag och fastighet” inklusive Lantbruk.

Här används triangulering (Chain ladder) på känd skadekostnad, vilket innebär att okänd skadekostnad antas proportionell mot känd skadekostnad (summan av skadereglerarnas individuellt bestämda skadekostnader). För ökad stabilitet trunkeras storskador vid 2 000 tkr. För delen däröver gäller den kända skadekostnaden utan uppräknig, även om expertbaserad justering kan förekomma undantagsvis. Även stora kumuler av skador vid naturkatastrofer, till exempel stormar, behandlas utan uppräknig. Detta bygger på ett antagande om att stora skador och katastrofskador är kända vid beräkningstillfället, vilket i sin tur bygger på erfarenheten att de sällan efteranmäls. De är till sitt belopp ej helt kända, men den uppskattning som skadereglerare gör är i detta fall extra noggrann och kan därför anses som bästa tillgängliga skattning.

Som en konsekvens av detta antagande beräknas återförsäkrarens andel till känd skadekostnad över självbehållet i excess-of-loss-återförsäkringen plus katastrofskadekostnaden. Summan av alla sådana återförsäkrarens andelar för de 23 länsförsäkringsbolagen ingår i en gemensam återförsäkringspool.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	47(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

Affärgren 28, *Mottagen icke-proportionell återförsäkring av egendom* utgörs till största delen av bolagets kvotandel av denna summa.

Värderingen är för Hem och villa relativt säker, tack vare kort avvecklingstid och begränsad omfattning av storskador. För Företag och fastighet finns en del osäkerhet i storskadornas utveckling och även en underordnad del ansvarsskador med lång avvecklingstid.

Premiereserv

För att bestämma premiereserv tillämpas den förenkling som föreslås i Annex III till EIOPA:s ”Riktlinjer för värdering av försäkringstekniska avsättningar”. Därvid beräknas först på årsbasis en totalkostnadsprocent som mäter hur framtida kostnader och intäkter förhåller sig till premieintäkten. Därefter beräknas ej intjänade premier i förhållande till återstående löptid för avtalen (pro rata temporis). Premiereserven i solvensbalansräkningen är produkten av denna totalkostnadsprocent och ej intjänade premier.

Den största osäkerheten ligger här i bedömningen av skadekostnaden. Då reserven avser skador som ännu ej inträffat, och som vi inte vet något om, kommer utfallet att variera kraftigt.

Skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring

Detta avsnitt omfattar både Affärgren 34 *Livräntor som härrör från skadeförsäkringsavtal och som avser andra försäkringsförpliktelser än sjukförsäkringsförpliktelser* och 36 *Livåterförsäkring* vilka båda beräknas på samma sätt. För dessa affärgrenar görs antaganden om dödlighet, driftskostnader och värdesäkring.

Vad gäller dödlighetsantagandet för skadelivräntor följs den rekommendation som togs fram av en arbetsgrupp under dåvarande Svenska Försäkringsförbundet. Rekommendationen heter ”1999 år kapitaliseringstabeller räntenivå och dödlighet” och dess riktlinjer är idag branschstandard. Antagandena har under 2015-2016 varit föremål för utredning av en arbetsgrupp under Svensk Försäkring och Trafikförsäkringsföreningen. Slutsatsen blev att utfallet av dödligheten avviker något från modellen som togs fram 1999, men att avvikelserna inte är tillräckligt stora för att modellen ska behöva justeras. Driftskostnaderna antas vara ett värdesäkrat medelvärde per livränta av hela gruppens driftskostnader de senaste fem åren, den framtida värdesäkringen uppskattas med *break even* inflation.

Den största osäkerheten ligger i den faktiska livslängden. Eftersom beståndet är relativt litet påverkar enskilda försäkringar i motsvarande grad relativt mycket.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	48(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

D.2.2 Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen

I den finansiella redovisningen värderas försäkringstekniska avsättningar (brutto) enligt ÅRFL samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd.

Skadeförsäkring, premiereserv

Avsättningar för ej intjänade premier i den finansiella redovisningen beräknas i förhållande till återstående löptid för avtalen (pro rata temporis). För olönsam affär görs en bedömning av framtida kostnader för löpande avtal och, om dessa överstiger pro rata temporis-beräkningen, görs ett tillägg med mellanskillnaden (avsättning för kvardröjande risk).

I solvensbalansräkningen beräknas hur stor del av ej intjänade premier som svarar mot framtida kostnader, med diskontering. I praktiken innebär detta för lönsam affär att den del av den finansiella redovisningens premiereserv som motsvarar förväntad vinst lyfts ut, liksom förutbetalda anskaffningskostnader. För olönsam affär kan avsättningen bli ungefär densamma i båda fallen, men kan skilja sig åt på grund av diskonteringen i solvensbalansräkningen. I den sistnämnda tillkommer även en riskmarginal, för premiereserv och ersättningsreserv sammantaget.

Skadeförsäkring, ersättningsreserv

Grunden för avsättning för oreglerade skador (ersättningsreserven) är i båda fallen en uppskattning av de framtida kassaflödena gjord med aktuariella metoder. I den finansiella redovisningen är diskontering bara tillåten för skadeförsäkring med lång avvecklingstid, i vårt fall trafikförsäkring inklusive skadelivräntor samt sjuk- och olycksfallsförsäkring. För dessa är det valfritt att diskontera eller inte.

I den finansiella redovisningen diskonterar Länsförsäkringar Gävleborg all trafikaffär samt Sjuk och olycksfall. Härvid används en försiktig diskonteringsränta i enlighet med gällande föreskrifter.

Inom solvensbalansräkningen diskonteras all affär med föreskriven marknadsränta. Dessutom finns i solvensbalansräkningen en explicit riskmarginal beräknad med cost-of-capital-metoden. I den finansiella redovisningen har man normalt en implicit marginal, för att få en betryggande reserv som uppfyller gällande regelverk.

Skadelivräntor

Skadelivräntorna diskonteras i den finansiella redovisningen precis som i solvensbalansräkningen med marknadsränta. I solvensbalansräkningen tillkommer en

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	49(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

riskmarginal beräknad med cost-of-capital-metoden, medan riskmarginalen i den finansiella redovisningen är mer försiktig än så.

Omvärderingen av försäkringstekniska avsättningar kan sammanfattas enligt följande: Av ett totalt omvärderingsbelopp på 63 201 tkr härrör 44 211 tkr från omvärderingen av premiereserven, som i den finansiella redovisningen uppgår till 213 648 tkr och i solvensbalansräkningen till 169 438 tkr. 18 991 tkr av omvärderingen kommer från ersättningsreserven och beror på annorlunda diskontering och riskmarginal. Detta beskrivs kvantitativt i nedanstående tabell.

Omvärdering FTA (tkr)	<i>Sjuk och olycksfall</i>	<i>Trafik</i>	<i>Övrig motor</i>	<i>Egendom</i>	<i>Skade-livräntor</i>	<i>Mottagen återförsäkring</i>
FTA enligt finansiell redovisning	82 904,7	640 716,5	26 399,4	105 643,0	159 389,1	284 881,9
Ta bort redovisningens marginal	-24 184,8	-33 817,3	-517,6	-2 613,1	-14 489,9	-50 861,1
Skillnad i diskontering	-4 889,0	3 862,0	-2,5	243,0	0,0	-20 281,2
Lägg till solvensbalansräkningens riskmarginal	16 418,3	27 231,1	622,3	3 533,4	5 363,0	75 392,9
FTA enligt solvensbalansräkning	70 249,2	637 992,2	26 501,7	106 806,2	150 262,1	289 132,4

Tabell D2 (2): Omvärdering av försäkringstekniska avsättningar, ersättningsreserv

D.2.3 Övrig information om försäkringstekniska avsättningar

Återkrav enligt återförsäkringsavtal och från specialföretag

Belopp som kan återkrävas enligt återförsäkringsavtal uppgår till 486 095 tkr för skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring och 13 021 tkr för sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring. Hur dessa värderas beskrivs i föregående avsnitt. Bolaget har inga återkrav från specialföretag.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	50(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen		2017-05-16 1.0

D.3 Andra skulder

Detta kapitel innehåller en genomgång av värderingen i solvensbalansräkningen för varje skuldpost utanför FTA, tillsammans med eventuella skillnader mot den finansiella redovisningen.

Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens 2 samt skillnader mot den finansiella redovisningen

Tillgångsklass	Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens 2	Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen
<i>Pensionsåtaganden</i>	Det nominella värdet bedöms vara en bra approximation till ett marknadsvärde.	Inga.
<i>Uppskjutna skatteskulder</i>	Uppskjutna skatter har beräknats för temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Den omvärdering som sker mellan Solvens 2 och den finansiella redovisningen medför även en beräkning av uppskjuten skatteskuld för tillämpliga poster. Posten uppskjuten skatteskuld redovisas netto mot beräknad uppskjuten skattefordran. Se tabell D3 (1) och D3(2) nedan.	Skillnaderna mellan IFRS och Solvens 2 hänför sig till uppskjuten skatt på omvärderingsbeloppen samt att uppskjuten skatteskuld har redovisats netto mot uppskjuten skattefordran i Solvens 2. Värderingsmässigt, undantaget omvärderingsbeloppen enligt Solvens 2, är det ingen skillnad mellan den finansiella redovisningen och Solvens 2.
<i>Försäkringsskulder och skulder till förmedlare</i> <i>Återförsäkringsskulder</i> <i>Leverantörsskulder</i>	På grund av den korta durationen av dessa skulder anses deras nominella värde som en bra approximation till ett marknadsvärde.	Inga.
<i>Övriga skulder som inte visas någon annanstans</i>	Utgörs av förutbetalda premier samt lönerelaterade förutbetalda intäkter. På grund av deras korta duration anses deras nominella värde som en bra approximation till ett marknadsvärde.	Inga.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	51(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

Uppskjuten skatteskuld avseende temporära skillnader:	Finansiell redovisning	Solvens 2-värde	Förfaller
<i>Skuld avseende placeringstillgångar</i>	114 441	114 441	> 1 år
<i>Skuld avseende övriga temporära skillnader</i>	19	19	
Totalt	114 460	114 460	

Tabell D3 (1): Länsförsäkringar Gävleborgs uppskjutna skatteskulder brutto avseende temporära skillnader

Uppskjuten skatteskuld avseende omvärderingsbelopp:	Solvens 2-värde	Förfaller
<i>Omvärdering av FTA brutto</i>	16 906	N/A
Totalt	16 906	

Tabell D3 (2): Länsförsäkringar Gävleborgs uppskjutna skatteskulder brutto avseende temporära skillnader

D.4 Alternativa värderingsmetoder

Nedan följer en redovisning över de tillgångar som värderas med alternativa värderingsmetoder, det vill säga metoder som avviker från punkt 4, artikel 10 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/25.

D.4.1 Innehav av LFAB-aktier

Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB värderas till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. Substansvärdet för aktien är det samma som Länsförsäkringar AB-koncernens redovisade beskattade egna kapital. Det som påverkar förändringar i substansvärdet är således årets totalresultat i Länsförsäkringar AB-koncernen.

D.4.2 Länsförsäkringar Gävleborgs Fastighets AB

Länsförsäkringar Gävleborgs enda koncernföretag vid den 31 december 2016 är Länsförsäkringar Gävleborgs Fastighets AB med en ägarandel av 100 procent. Dessa aktier värderas i solvensbalansräkningen till substansvärde. Substansvärdet beräknas som bolagets egna kapital. Fastigheten värderas av externt värderingsföretag med användning av ortspriser och fastighetens kassaflöden. Därmed blir osäkerheten i värderingen låg.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	52(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Öden, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

E. Finansiering

E.1 Kapitalbas

E.1.1 Mål och principer för kapitalbasen

Kapitalplaneringen genomförs en gång per år och är integrerad med den treåriga affärsplaneringen. I processen analyseras storleken på kapitalbehovet och tillgången på kapital utifrån prognoser för försäljning och lönsamhet. Målet med kapitalplanering är att säkerställa att kapitalbasen är tillräcklig för att bära de risker som följer av realiserandet av affärsplanen. Analysen har sin utgångspunkt i arbetet med affärsplanen och dess så kallade basscenario men inkluderar även ett krävande men realistiskt negativt scenario samt stresstester.

Kvantitativa kapitalmål sätts för bolaget och uttrycks som en kapitalkvot. Med kapitalkvot avses kapitalbas dividerat med solvenskapitalkrav. Bolagets kapitalkvot ska ligga inom ett intervall mellan 150 % och 250% där det regulatoriska kravet är 100 procent. Analysen genomförs på ett sådant sätt att styrelse och ledning i bolaget får en ökad förståelse för frågor om kapitalstruktur, kapitalbehov och beredskap för att reducera risker. Efter att kapitalplaneringen har dokumenterats och beslutats av styrelsen följs resultatet upp löpande under året. Vid behov revideras processen under verksamhets-året.

Posterna i kapitalbasen delas upp på tre nivåer, för Länsförsäkringar Gävleborg klassificeras hela kapitalbasen som primärkapital nivå 1.

Kapitalbas, tkr	
Primärkapital (Nivå 1)	2016-12-31
Initialt kapital (bundna reserver och uppskrivningsfond)	13 005
Balanserad vinst och Årets resultat	569 438
Avstämningsreserv	480 188
Summa Kapitalbas (Solvens 2)	1 062 631

Tabell E1 (1): Överskådlig nivåindelning av kapitalbas

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	53(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

E.1.2 Skillnader mellan tillgångar minus skulder i solvensbalansräkningen och eget kapital i den finansiella redovisningen

Skillnaderna mellan Eget kapital enligt legalt bokslut (IFRS) och kapitalbas i Solvens 2 består av omvärdering av tillgångar och skulder. Posterna som omvärderas är obeskattade reserver, förutbetalda anskaffningskostnader och försäkringstekniska avsättningar.

A. Förklaringsposter eget kapital legalt bokslut och kapitalbas (tkr)	
<i>Eget kapital enligt legalt bokslut (IFRS)</i>	582 443
<i>Obeskattade reserver</i>	427 269
<i>Omvärdering Förutbetalda anskaffningskostnader</i>	-9 000
<i>Försäkringstekniska avsättningar (netto)</i>	76 845
Uppskjuten skatteskuld	-14 926
Summa Kapitalbas (Solvens 2)	1 062 631

Tabell E1 (2): Förklaringsposter eget kapital legalt bokslut och kapitalbas

Posten obeskattade reserver består av utjämningsfond, säkerhetsreserv och överavskrivning och medräknas i sin helhet i kapitalbasen. Omvärderingen av försäkringstekniska avsättningar beskrivs kvalitativt och kvantitativt i avsnitt D.2.2.

E.1.3 Struktur, värde och kvalitet på primär- och tilläggskapital

Kapitalbasen kan bestå av primärkapital och tilläggskapital. Primärkapitalet består av den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, värderad enligt värderingsprinciper under Solvens 2, samt efterställda skulder. Tilläggskapitalet omfattar poster som inte ingår i primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster. Tillsynsmyndigheten förhandsgranskar och godkänner värdet av poster i tilläggskapitalet innan de kan användas i kapitalbasen.

Posterna i kapitalbasen ska delas in i tre nivåer. Nivå 1 avser poster i primärkapitalet som kan täcka förluster helt och är fullt efterställda samt med god tillgänglighet och likviditet. Nivå 2 avser poster i primärkapitalet som är fullt efterställda samt poster i tilläggskapitalet som kan täcka förluster helt och är fullt efterställda. Nivå 3 avser övriga poster. En post ska anses vara fullt efterställd om den i sin helhet, vid likvidation eller konkurs, inte får återbetalas till innehavaren förrän försäkringsföretagets alla andra förpliktelser har uppfyllts.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	54(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

I de fall det finns en netto uppskjuten skattefordran, det vill säga att den uppskjutna skattefordran enligt solvensbalansräkningen är större än den uppskjutna skatteskulden, klassificeras den som nivå 3 och beloppet dras av från avstämningsreserven.

Kapitalbasen i Länsförsäkringar Gävleborg består endast av primärkapital nivå 1 och får därför i sin helhet täcka solvenskapitalkrav (SCR) och minimikapitalkrav (MCR).

Medräkningsbar kapitalbas (tkr)	2016
<i>Kapitalbas</i>	1 062 631
<i>Medräkningsbar kapitalbas för SCR</i>	1 062 631
<i>Medräkningsbar kapitalbas för MCR</i>	1 062 631

Tabell E1 (3): Medräkningsbar kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet

Primärkapital på nivå 1

Initialt kapital, balanserat resultat och årets resultat omfattar bolagets eget kapital enligt legalt bokslut. Avstämningsreserven utgör de justeringsposter som uppstår vid omvärdering av bokförda värden till Solvens 2 värden.

Kapitalbas (tkr)	2016
<i>Initialt kapital (bundna reserver och uppskrivningsfond)</i>	13 005
<i>Balanserad vinst och Årets resultat</i>	569 438
<i>Obeskattade reserver</i>	427 269
<i>Eliminering förutbetalda anskaffningskostnader</i>	-9 000
<i>Omvärdering försäkringstekniska avsättningar netto</i>	61 919
<i>Summa avstämningsreserv</i>	480 188
Summa Kapitalbas	1 062 631

Tabell E1 (4): Kapitalbas

E.1.4 Övrig information om kapitalbasen

Bolaget har ingen övrig information att lämna gällande kapitalbasen.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	55(57)
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Öden, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast	Styrelsen		2017-05-16	1.0

E.2 Solvens- och minimikapitalkrav

E.1.2 Allmän information om Gävleborgs solvens- och minimikapitalkrav

Länsförsäkringar Gävleborg använder Standardformeln för beräkning av solvenskapitalkravet. En bedömning av Standardformelns lämplighet genomförs årligen. Bedömningen innehåller en kombination av kvantitativa och kvalitativa analyser där Standardformelns antaganden jämförts med bolagets faktiska riskprofil. Bedömningen är att Standardformeln skattar bolagets kapitalbehov väl.

Följande tabell visar solvenskapitalkravets storlek, totalt och uppdelat per riskmodul, samt minimikapitalkravets storlek.

Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav, tkr	2016-12-31
Skadeförsäkringsrisk	175 930
Sjukförsäkringsrisk	21 950
Livförsäkringsrisk	10 379
Marknadsrisk	547 148
Motpartsrisk	218 142
Diversifiering	-240 830
Primärt solvenskapitalkrav (BSCR)	732 919
Operativ risk	34 524
Justering för förlusttäckningskapacitet hos uppskjutna skatter	-168 837
Solvenskapitalkrav(SCR)	598 605
Minimikapitalkrav (MCR)	269 372

Tabell E2 (1): Solvenskapitalkravet per riskkategori.

Länsförsäkringar Gävleborg använder inte någon förenkling i beräkning av solvenskapitalkrav som under vissa villkor är tillåten enligt bestämmelser i förordning 2015/35 från EU-kommissionen. Bolaget använder inte heller några företagsspecifika parametrar för beräkning av solvenskapitalkrav för försäkringsrisk.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	56(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

E.2.2 Utveckling av solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet

Betydande förändringar av SCR och MCR under rapporteringsperioden beror till stor del av förändring i kapitalkrav för marknadsrisk. Kapitalkravet för marknadsrisk har ökat på grund av ökat marknadsvärde på aktier samt att andelen aktier har utökats.

E.3 Användning av undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet

Bolaget använder inte någon undergrupp för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet.

E.4 Skillnader mellan Standardformeln och använda interna modeller

Bolaget använder inte någon intern modell, beräkning sker utifrån Standardformeln.

E.5 Överträdelse av minimikapitalkravet och solvenskapitalkravet

Vare sig minimikapitalkravet eller solvenskapitalkravet har överträtts av bolaget under rapporteringsperioden. I händelse av överträdelse av bolagets målnivåer för solvenskapitalkrav finns dokumenterade och av styrelsen beslutade fördefinierade åtgärder.

E.6 Övrig information

Bolaget har ingen övrig information att lämna gällande solvens- och minimikapitalkrav.

Mer detaljerad information återfinns i bilagor: QRT-blanketter, Bilaga 1.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Gävleborg	SFCR – Gävleborg			Intern	57(57)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Maria Bast, Torbjörn Ödén, Inga-Lill Jacobsson, Jane Mårtensson, Klas Kihlberg		Maria Bast		Styrelsen	2017-05-16	1.0

1. Bilagor QRT-blanketter

- S.02.01
- S.05.01
- S.05.02
- S.05.02
- S.12.01
- S.17.01
- S.19.01
- S.23.01
- S.25.01
- S.28.01

S.02.01.e.xlsx

S.05.01.e.xlsx

S.05.02.e.life.xlsx

S.05.02.e.non-life.xlsx

S.12.01.e.xlsx

S.17.01.e.xlsx

S.19.01.e b08.xlsx

S.23.01.e.xlsx

S.25.01.e.xlsx

S.28.01.e.xlsx